

နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ
မဟာဗုဒ္ဓဝင်

ပဌမတွဲ (ဒုတိယပိုင်း) အပိုင်း-၁၀

တိပိဋက ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ
ဦးစီးရေးသားသည်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်

သာသနာ-၂၅၄၉

ကောဇာ-၁၃၆၇

၂၀၀၆

မြန်မာကျမ်းပစ် “သာသနာ့ပေါလ”
ဘာသာရေးညီအကိုမောင်နှမများမှ စကန်ဖတ်၍ ဒါနပြုသည်

ပန်းတပွင့်အလှူမျှဖြင့်ပင် လူ့ဘဝများစွာ ရနိုင်ခြင်းကို အပဒါန် ပါဠိတော်စသည်တို့၌ ဟောထားခြင်းကဲ့သို့ ရဟန်းအဖြစ်၏ ရခဲ ပုံကိုလည်း ဤနည်းအတူ မှတ်ယူရ၏။

လူအဖြစ်နှင့်စပ်၍ကား...ယခုမျက်မြင် လောကလူ့ပြည်တွင် လူဦးရေ တနေ့ တခြား တိုးတက် မွေးဖွားနေကြသည်တို့ကို ထောက်၍ လူဖြစ်ရန်မခဲယဉ်းဟု (လေးနက်စွာ မစဉ်းစားလျှင်) ထင်မြင်ဖွယ်ရှိသော်လည်း စင်စစ်မှာ အပါယ်လေးဘုံတို့၌ဖြစ် သော သတ္တဝါတို့ကို ထောက်စာလျှင် (အပါယ်လေးဘုံကို မဆို ထားဘိ) တိရစ္ဆာန်ဘုံ တဘုံတွင်မှာလည်း အမျိုးပေါင်း မရေ မတွက်နိုင်အောင် များပြားရာ ပရုဏ်ဆိတ်သတ္တဝါတို့၏ ဘဝမှာ အစဉ်ပေါက်ဖွားနေကြသော ပရုဏ်ဆိတ် ဦးရေနှင့် လူဦးရေကို နှိုင်းစာလိုက်လျှင် ပရုဏ်ဆိတ် ဦးရေက မနှိုင်းစာ နိုင်လောက် အောင် များပြားနေသည်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ အပါယ် လေးဘုံမှာ ပေါက်ဖွားသော သတ္တဝါတွေ အလွန် များပြား၍ လူ့အဖြစ်မှာ ပေါက်ဖွားသောသတ္တဝါကား အလွန်နည်းပါး နည်းသည်ကိုထောက်လျှင်လည်း လူ့အဖြစ်ကို ရဖို့ရန် ခဲယဉ်းကြောင်း ထင်ရှားပေ၏။

ဤနည်းအတူ ရဟန်းအဖြစ်မှာလည်း လောက၌ မြတ်စွာ ဘုရား သာသနာတော် ပေါ်ပေါက်တိုင်း ပေါ်ပေါက်တိုင်း ဝင်ရောက်ရဟန်းပြုရန် ခဲယဉ်းပေသည်။ တဆူတဆူသော မြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ သာသနာတော်မှာကား ရဟန်းဖြစ်ရန် အကြောင်း အခွင့် ညီညွတ်ပြည့်စုံကြသောပုဂ္ဂိုလ်အများတို့ ရဟန်းဖြစ်ရုံသာ မက ရဟန္တာအထိ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် များနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ အကြောင်းညီညွတ်သဖြင့် တဆူတဆူသော မြတ်စွာဘုရားထံမှာ တိုက်ဆိုင် စုရုံးမိကြသည်ကိုထောက်၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရဖို့ရန် လွယ်ကူသည်ဟု မမှတ်ယူထိုက်ပေ။

တနည်းအားဖြင့် ဒုလ္လဘငါးပါးတွင် အပါအဝင် ဖြစ်သည့် ရဟန်းအဖြစ်သည် (၁) ဗုဒ္ဓ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဒုလ္လဘခေါ် ရခဲလှစွာသော သာသနာတော်နှင့် ကြိုကြိုက်ခြင်း၊ (၂) မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘခေါ်

ရခဲလှစွာသော လူ့အဖြစ်ကိုရရှိခြင်း ဤနှစ်မျိုးစုံ ပြည့်စုံနေသော သူသာလျှင် ရဟန်းဖြစ်နိုင်သည်။ သာသနာတော် ကွယ်နေသည့် အခါ လူပင်ဖြစ်သော်လည်း ရဟန်းဖြစ်ခွင့် အလျဉ်းမရှိ။ သာသနာတော် ထင်ရှားရှိနေသော်လည်း နတ် သိကြား မြဟ္မာ အပါယ် သတ္တဝါဖြစ်နေလျှင်လည်း ရဟန်းဖြစ်ခွင့် အလျဉ်းမရှိ။ ဤသို့လျှင် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဒုလ္လဘ နှစ်ဌာန ရှိသည့်အနက် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခေါ် သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရန် အလွန်တရာ ခဲယဉ်းလှပေ၏။ လောက၌ ဘုရားပွင့်တော်မူသော အခါမှာမှ သာသနာတော် ထွန်းလင်းနိုင် ထင်ရှားရှိနိုင်သည်။ ဘုရားတဆူတဆူ ပွင့်တော်မူရန်မှာလည်း နိယတဗျာဒိတ် ရရှိပြီး သည့်နောက်မှာပင် အောက်ထစ်ဆုံး လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကြာအောင် ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသည့် ဘာဝနာလေးပါးဖြင့် မနားမနေ ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်မှ ဖြစ်ပွင့်တော်မူနိုင်လေသည်။ ဘုရားဖြစ်ပွင့်၍ သာသနာတော် ထွန်းလင်းနေသည်တိုင် အောင်လူ့အဖြစ်ကိုမရခြင်း လူ့အဖြစ်ကိုရပါသော်လည်း အခြား အနှောက်အရှက်များ ရှိနေခြင်းဖြစ်ခဲ့ပြန်လျှင် ရဟန်း မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ ဤအချက်ကို လေးနက်စွာ စဉ်းစားလျှင် လောက၌ သာသနာတော်ခေတ်ကို ကြိုကြိုက်ရန်ထက်ပင် ရဟန်းအဖြစ်က ပိုမိုခဲယဉ်းသည်ဟု ဆိုနိုင်ဖွယ်အကြောင်းရှိပေ၏။

ကြိုကြိုက်ရန် ခဲယဉ်းလှစွာသော သာသနာတော်နှင့် ရရှိရန် ခဲယဉ်းလှစွာသော လူ့အဖြစ် နှစ်ဌာနတို့ကို ကြီးကျယ်သော ကုသိုလ်ထောက်မ၍ ရရှိနေသောသူတို့မှာကား အကြောင်းရင်း နှစ်ပါးကို ရရှိပြီးဖြစ်သည့်အတွက် အကျိုးသဘော သက်သော ရဟန်းအဖြစ်မှာ အလွန်ကြီး ခဲခက်ဖွယ်မရှိတော့ပြီ။ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် ကုဋေပေါင်းများစွာဖြင့် ရေတွက်အပ်သော ရဟန္တာတို့မှာ ခဲခက်လှစွာသော အကြောင်းရင်းတရား နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံနေတော်မူကြသည့်အတွက် ရဟန်းအဖြစ်ကို လွယ်ကူစွာ ရယူနိုင်သကဲ့သို့ ထင်ရသော်လည်း ရဟန်းဖြစ်နိုင်ခြင်း ၏အကြောင်းရင်းဖြစ်သော သာသနာတော်ခေတ်နှင့် လူ့အဖြစ်

တို့ကိုရရှိရန် အလွန်အလွန်ခဲယဉ်းလှသောကြောင့် ရဟန်းအဖြစ် မှာလည်း ခဲယဉ်းလှသည်ဟူ၍သာ ပြောဆိုမှတ်ယူသင့်ပေ၏။

ဘုရားအလောင်းတော် သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားကို မဖူးတွေ့ရမီ မိမိပျိုရွယ်စဉ်ကာလကပင် အိမ်ရာ ခမ်းနားရှိသမျှ ပစ္စည်းများကို စွန့်ကြဲ လှူဒါန်းခြင်းဒါနမှု၊ လူ၏ ဘောင်မှ ခွါရှောင်ကာ တောထွက်ခြင်း နေက္ခမ္မမှု၊ ရှင်ရသေ့ ပြုလုပ်ကာ စင်ကြယ်သော သီလကို ကျင့်ခြင်းတည်းဟူသော သီလမှု၊ ဈာန်အဘိညာဉ်ပေါက်ရောက်အောင် အားထုတ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သမထ ဘာဝနာမှုတို့ကို ပြုလုပ် ပြည့်စုံစေပြီးမှ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားထံ နိယတဗျာဒိတ် ခံယူပြီးသောအခါ ရှေးကပြခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို စူးစမ်း ဆင်ခြင် တော်မူ၍ ဒါနပါရမီအစရှိသည်တို့ကို ရှေးဆိုပြီးသော ဘာဝနာ လေးပါးတို့ဖြင့် မနားမနေ ဆည်းပူးအားထုတ်တော်မူသည်မှာ ဝေဿန္တရာမင်းဘဝတိုင်အောင်ပင် လေးအသင်္ချေကမ္ဘာတသိန်း ကာလ ကြာညောင်းခဲ့လေသည်။

ဤသို့ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ပွားများ အားထုတ်တော် မူရာမှာ (အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ ပါဌဇာတ် အဋ္ဌကထာတို့၌) ဒါနပါရမီနှင့်စပ်၍ အကိတ္တိပုဏ္ဏား ဖြစ်သောအခါ သင်္ခပုဏ္ဏား ဖြစ်သောအခါ နေဉ္ဇယမင်းဖြစ်သောအခါ မဟာသုဒဿနမင်း ဖြစ်သောအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုရောဟိတ်ကြီး ဖြစ်သောအခါ နိမိမင်းကြီးဖြစ်သောအခါ စန္ဒကုမာရမင်းသား ဖြစ်သောအခါ ဝိသယသုဋ္ဌေး ဖြစ်သောအခါ သိဝိမင်းကြီး ဖြစ်သောအခါ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး ဖြစ်သောအခါ စသည်ဖြင့် ဒါနပါရမီကို ဖြည့်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော အခါကာလ ဘဝပေါင်းကား အတိုင်းအရှည်မရှိပေ။ အထူးအားဖြင့် ယုန်ပညာရှိ ဖြစ်သောအခါ မိမိအသက်ကိုစွန့်၍ သိကြားမင်းပုဏ္ဏားအား လှူဒါန်းခြင်းသည် ပရမတ္ထ = (မြတ်သော) ဒါနပါရမီဖြစ်ကြောင်း၊

သီလပါရမီနှင့်စပ်၍ သီလဝဆင်မင်းဖြစ်သောအခါ စမ္ပေယျနဂါးမင်းဖြစ်သောအခါ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းဖြစ်သောအခါ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ဖြစ်သောအခါ ဇယဒိသမင်းသား ဖြစ်သောအခါ အလိနသတ္တမင်းသား ဖြစ်သောအခါ စသည်ဖြင့် သီလပါရမီကို ဖြည့်ဆည်းပူးတော် မူခဲ့သော အခါကာလ ဘဝပေါင်းကား အတိုင်းအရှည်မရှိပေ။ အထူးအားဖြင့် သင်္ခပါလ နဂါးမင်းဖြစ်သောအခါ၌ အသက်ကိုစွန့်ကာ သီလကို စောင့်သုံးခြင်းသည် ပရမတ္ထ = (မြတ်သော) သီလပါရမီဖြစ်ကြောင်း၊

နေက္ခမ္မပါရမီနှင့်စပ်၍ သောမနဿမင်းသား ဖြစ်သောအခါ ဟတ္ထိပါလမင်းသား ဖြစ်သောအခါ အယောဃရပညာရှိဖြစ်သောအခါစသည်ဖြင့် တိုင်းကြီးပြည်ကြီးအရှင်ဘုရင်မင်းအဖြစ်ကို စွန့်၍ တောထွက်ခြင်း နေက္ခမ္မပါရမီကို ဖြည့်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သောအခါကာလ ဘဝပေါင်းကား အတိုင်းအရှည်မရှိပေ။ အထူးအားဖြင့် စူဠသုတသောမမင်း ဖြစ်သောအခါ လက်သို့ရောက်ပြီး ဖြစ်သော မင်းစည်းစိမ်ကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ထင်ကာ ငြိကပ်တွယ်တာခြင်း အလျဉ်းမရှိပဲ တောထွက်ခြင်းသည် ပရမတ္ထ = (မြတ်သော) နေက္ခမ္မပါရမီဖြစ်ကြောင်း၊

ပညာပါရမီနှင့်စပ်၍ ဝိဓုရပညာရှိ ဖြစ်သောအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပညာရှိဖြစ်သောအခါ ကုဒါလပညာရှိ ဖြစ်သောအခါ အရကပညာရှိဖြစ်သောအခါ မဟောသပေညာရှိဖြစ်သောအခါ စသည်ဖြင့် ပညာပါရမီကို ဖြည့်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော အခါကာလ ဘဝပေါင်းကား အတိုင်းအရှည်မရှိပေ။ အထူးအားဖြင့် သတ္တုဘဏ္ဍဇာတ်၌ သေနက ပညာရှိဖြစ်သောအခါတွင် သားရေအိတ်အတွင်းမှာ ရှိနေသောမြွေကို (မျက်စိဖြင့် မကြည့်ရဲပဲ ပညာအစွမ်းဖြင့်) ပြနိုင်ခြင်းသည် ပရမတ္ထ = (မြတ်သော) ပညာပါရမီ ဖြစ်ကြောင်း၊

ဤအတူ ဝိရိယပါရမီ အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်၍လည်း ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော အခါကာလ ဘဝပေါင်းကား အတိုင်းအရှည်မရှိ မရေတွက်နိုင်အောင် များလှသည်ချည်းပင် ဖြစ်ပေ

သည်။ အထူးအားဖြင့် မဟာဇနကဇာတ်တော်၌ မဟာဇနက
မင်းသား၏ မဟာသမုဒြာကြီးကို လက်ပစ်ကူးခြင်းသည် ပရမတ္ထ =
(မြတ်သော) ဝိရိယပါရမီ ဖြစ်ကြောင်း၊

ခန္တိဝါဒီဇာတ်၌ ခန္တိဝါဒီရှင်ရသေ့ဖြစ်၍ ကလာဗုမင်းက
အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို ဖြတ်တောက်သော်လည်း စိတ်မဆိုးပဲ သည်းခံ
နိုင်ခြင်းသည် ပရမတ္ထ = (မြတ်သော) ခန္တိပါရမီဖြစ်ကြောင်း၊

မဟာသုတသောမဇာတ်၌ သုတသောမမင်းကြီးဖြစ်၍ ပေါရိ-
သာဒထံ ပြန်သွားလျှင် သတ်လိုက သတ်စေဟု အသက်ကိုပင်
စွန့်လွှတ်ကာ “ငါပြန်လာခဲ့မည်” ဟူသောစကားကို မချွတ်မယွင်း
မှန်ကန်အောင် စောင့်ရှောက်သောအားဖြင့် ပြန်လာခြင်းသည်
ပရမတ္ထ = (မြတ်သော) သစ္စာပါရမီဖြစ်ကြောင်း၊

မူဂပက္ခဇာတ် (တေမိယဇာတ်)၌ တဆယ့်ခြောက်နှစ်ကြာ
အောင် အနုအကြမ်း အနည်းနည်း အလိုစမ်းသော်လည်း အသက်
ကိုပင်စွန့်ကာ မိမိ၏ အဓိဋ္ဌာန်ချက်ကို မပျက်စီးစေခြင်းသည်
ပရမတ္ထ = (မြတ်သော) အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီဖြစ်ကြောင်း၊

ဧကရာဇဇာတ်(တနည်း သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်)၌ ရန်သူမင်း
အပေါ်(တနည်း ခြင်္သေ့ သစ်ကျား စသည့် သားရဲများအပေါ်)
မှာပင် ချစ်ခင်မေတ္တာတရား ပွားများနိုင်ခြင်းသည် ပရမတ္ထ =
(မြတ်သော) မေတ္တာပါရမီဖြစ်ကြောင်း၊

လောမဟံသဇာတ်၌ ရွာသူ သားငယ်တို့သည် ချွဲသလိပ်
တံတွေးတို့ဖြင့် ထွေးခြင်းစသည် ပန်းနံ့သာစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်
ခြင်းစသည် ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အမျိုးမျိုး ပြုကြသည်ကို
မုန်းချစ်မပြုပဲ လျစ်လျူရှုနိုင်ခြင်းသည် ပရမတ္ထ = (မြတ်သော)
ဥပေက္ခာပါရမီ ဖြစ်ကြောင်းများကို ဖွင့်ဆိုတော်မူထားကြ၏။
(ဖော်ပြရာပါ ပရမတ္ထပါရမီမြောက် ဇာတ်တော်ဆယ်ပါး အကျယ်
ကို စရိယာပိဋကအဋ္ဌကထာ မြန်မာပြန်မှ ထုတ်ယူမှတ်သား
အပ်၏။)

ဤသို့ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများက ပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ဆည်း
ပူးတော်မူရာဖြစ်သော ဘဝတို့ကို ထုတ်ပြတော်မူခြင်းမှာလည်း

ပါဌဇာတ်လာ ဇာတ်နိပါတ်များအတွင်းမှ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ထုတ်ပြခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ တဖန် စိစစ်ပြန်သော် ထိုပါဌဇာတ်လာ ဇာတ်နိပါတ်များအနက် ဇာတ်ငါးဇာတ်မှတပါး ကျန်သော ဇာတ်နိပါတ်များသည် ဤကမ္ဘာတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အကြောင်း အရာများသာဖြစ်၏။

ဤကမ္ဘာတွင် ဖြစ်သည်မဟုတ်သော ငါးဇာတ်တို့မှာ—

၁။ ဧကနိပါတ် (၁) အပဏ္ဏကဝဂ် (၃) သေရိဝဂ်၊ ဇာတ်။ ၊ (ဤဇာတ်သည် လွန်ခဲ့သော ငါးကမ္ဘာထက်မှာဖြစ်သည့် ဇာတ်ဖြစ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌— အတီတေ ဣတော ပဉ္စမေ ကပ္ပေ ဗောဓိသတ္တော သေရိဝရဋ္ဌေ သေရိဝနာမကော ကစ္ဆပုဂ္ဂေါလီဇော အဟောသိ = ဤကမ္ဘာမှ ရှေးလွန်ခဲ့ပြီးသော ငါးခုမြောက် ကမ္ဘာ၌ ဘုရားအလောင်းတော်သည် သေရိဝတိုင်း၌ လူအမည်မှာလည်း သေရိဝပင်အမည်ရှိသော (ရွှေပစ္စည်းများကို) လွယ်အိတ်ဖြင့်ထည့်ကာ လှည့်လည်ရောင်းချသည့် ရွှေကုန်သည်ဖြစ်ဘူးပြီ) ဟူ၍ ပြဆိုတော်မူ၏။

၂။ ဧကနိပါတ် (၁၀) လိတ္တဝဂ် (၄) လောမဟံသဇာတ်။ ၊ (ဤဇာတ်သည် ဤကမ္ဘာမှ ရှေးလွန်ခဲ့ပြီးသော ကိုးဆယ့် တကမ္ဘာထက်ကဖြစ်သည့် ဇာတ်ဖြစ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌— အတီတေ ဧကနဂုတိကပ္ပမတ္တကေ ဗောဓိသတ္တော ဗာဟိရကံ တပံ ဝိမံသိဿာမိတိ အာဇီဝကပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အစေလကော အဟောသိ = လွန်လေပြီးသော ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာထက်၌ ဘုရားအလောင်းတော်သည် သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော အကျင့်တရားကို စုံစမ်းအံ့ဟူ၍ တက္ကတွန်းခေါ် အဝတ်မဝတ်သော သူတို့၏ ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူကာ အဝတ်မလွှမ်းသည့် တက္ကတွန်းဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်) ဟူ၍ ပြဆိုတော်မူ၏။

၃။ ဒုကနိပါတ် (၂) သန္တဝဂ် (၉) အရကဇာတ်၊ ၊
 (ဤဇာတ်သည် ဤကမ္ဘာမှလွန်ခဲ့သော ခုနစ်ကမ္ဘာထက်က
 ဖြစ်သည့် ဇာတ်ဖြစ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဇာတ်
 ပေါင်းခဏ်းတွင်—ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော အပရိဟိနဇ္ဈာနော
 မြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သတ္တသံဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇကပ္ပေ န
 ဣမံ လောကံ ပုန အာဂမာသိ = ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား
 အလောင်းတော်သည် ဈာန်မှ မလျှောကျသည်ဖြစ်၍
 မြဟ္မာပြည်၌ ဖြစ်ပြီးလျှင် ကမ္ဘာခုနစ်ကြိမ်ပျက်၍ ကမ္ဘာ
 ခုနစ်ကြိမ်တို့ ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ဤလူ့ပြည်သို့ မလာ
 ရောက်) ဟူ၍ ပြဆိုတော်မူ၏။

၄။ စတုတ္ထနိပါတ် (၅) စူဠကုဏ္ဍလဝဂ် (၆) ကေ-
 သဝဇာတ်၊ ၊ ဤဇာတ်သည် ရှေးလွန်လေပြီးသော
 ကမ္ဘာပေါင်းငါးရာခုနစ်ဆယ်ခန့်က ဖြစ်ပေါ်သော ဇာတ်
 ဖြစ်၏။

၅။ သတ္တကနိပါတ် (၁) ကုတ္တရဝဂ် (၁၀) ဗက
 ဇာတ်၊ ၊ ဤဇာတ်သည် လွန်ခဲ့ပြီးသော ကမ္ဘာပေါင်း
 ငါးရာခုနစ်ဆယ်ခန့်ကပင် ဖြစ်ပေါ်သော ဇာတ်ဖြစ်၏။

ဤကေသဝဇာတ်နှင့် ဗကဇာတ်တို့မှာ ဘဝမခြားပဲ
 ဖြစ်ပေါ်ကြသော ဇာတ်တော်များ ဖြစ်၏။ အဋ္ဌကထာမှာ
 အကျယ်လာသည်ကို အကျဉ်းချုံး၍ ပြဆိုရသော်....ပဌမ
 ကေသဝဇာတ်၌ ကေသဝရှင်ရသေ့ဖြစ်ပြီးမှ ထိုကေသဝ
 ရသေ့ကွယ်လွန်သောအခါ ဗကမြဟ္မာကြီး ဖြစ်ရလေသည်၊
 ထို ဗကမြဟ္မာကြီးသည် ရှေးဦးစွာ ဝေဟပျိုလ်ဘုံ၌
 မြဟ္မာကြီးဖြစ်၍ မဟာကပ်ငါးရာ အသက်ရှည်၏။ ထိုဘုံမှ
 စုတေပြန်သောအခါ သုဘကိဏ်ဘုံ၌ ဖြစ်၍ မဟာကပ်
 ပေါင်း (၆၄) ခြောက်ဆယ့်လေးကမ္ဘာ အသက်ရှည်
 ပြန်၏။ တဖန် ထိုဘုံမှ စုတေပြန်သောအခါ အာဘဿရာ
 ဘုံ၌ ဖြစ်၍ မဟာကပ်ပေါင်း (၈) ရှစ်ကမ္ဘာ အသက်
 ရှည်မည့် မြဟ္မာကြီး ဖြစ်သောအခါ မိစ္ဆာအယူကို

ယူကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ လာရှိသည်။ ဤသို့ လာရှိသည်ကို
 သောက်လျှင် ဝေဟပွိုလ်ဘုံ၌ ကမ္ဘာပေါင်း (၅၀၀) ငါးရာ၊
 သုဘကိဏ်ဘုံ၌ ကမ္ဘာပေါင်း (၆၄) ခြောက်ဆယ့်လေး၊
 နှစ်ရပ်ပေါင်း (၅၆၄) ငါးရာခြောက်ဆယ့်လေး ကမ္ဘာ
 ကျော်လွန်ပြီးမှ အာဘဿရာဘုံသို့ ရောက်ပေသည်။
 အာဘဿရာဘုံသို့ ရောက်လာ၍ မိစ္ဆာအယူကို ယူသည်မှာ
 အာဘဿရာဘုံသက် ရှစ်ကမ္ဘာရှိသည့်အနက် မည်သည့်
 ကမ္ဘာမှာ ယူသည်ဟူ၍ သေချာစွာ ပြဆိုချက် မရှိသော်
 လည်း မှန်းခြေအားဖြင့် ထို ကေသဝဇာတ်နှင့် ဗကဗြဟ္မာ
 ဇာတ် နှစ်ဇာတ်လုံးကို ပေါင်းရောရေတွက်လျှင် ကမ္ဘာ
 ပေါင်း (၅၇၀) ငါးရာခုနစ်ဆယ်ခန့် ရှိလေသည်။

ဤသို့လျှင် “ဤကမ္ဘာမှပြန်၍ ရေတွက်သည်ရှိသော်
 ကမ္ဘာပေါင်း မည်ရွှေမည်မျှထက်၌” ဟူ၍ ကမ္ဘာအပိုင်း
 အခြားကို မဖော်ပြပဲ၊ အတိတေဟူ၍ သာမညသာ အဋ္ဌ-
 ကထာဆရာ ညွှန်ပြရေးသားသော ဇာတ်ဟူသရွေ့သည်
 ဤကမ္ဘာတွင်သာဖြစ်သော ဇာတ်များဖြစ်ကြ၏ဟု ဆရာ
 ဆရာတို့ ယူဆ ယုံကြည်တော်မူကြသည်။ ဤယူဆချက်
 အတိုင်းဆိုလျှင် အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာနှင့် ပါဌဇာတ်
 အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြဆိုအပ်သော အလောင်းတော်၏
 ကျင့်စဉ်ဘဝများမှာ (အတိတေ) ဟူ၍ သာမညသာ ဖော်ပြ
 သော ဇာတ်များချည်းဖြစ်၍ ဤကမ္ဘာတွင်ဖြစ်သော
 ဇာတ်တော်များသာ ဖြစ်သည်။ ဤကမ္ဘာတွင်းမှာဖြစ်သမျှ
 ဇာတ်တော်တို့ကိုလည်း အကုန်အစင် ဖော်ပြနိုင်သည်
 မဟုတ်၊ ဤကမ္ဘာ၌ဖြစ်သော ဘဝဇာတ်တို့မှာ အလွန်ပင်
 များပြားလှ၏။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပစ္စုပ္ပန်
 အဖြစ်အပျက်အကြောင်း အဋ္ဌုပ္ပတ်နှင့် တိုက်ဆိုင်သော
 အဖြစ်တော် ဇာတ်တော်စုကိုသာ အဆင်သင့်ရာ ကောက်
 နုတ်ဟောပြတော်မူသည်။ မဟောပြရပဲ ကြွင်းကျန်နေ
 သော ဘဝဇာတ်တို့ကသာ များလှပေသည်။

ဤမျှလောက် ဤကမ္ဘာတွင် ဖြစ်ပျက်သည့် ဘဝဇာတ် အများစုမှ အကြောင်းတိုက်ဆိုက်ရာ တစ်ဝတ်တဒေသ ဘဝဇာတ်တို့မျှကိုသာ ထုတ်ဖော် ဟောတော်မူရခြင်းကို ထောက်လျှင် မထုတ်ဖော်မဟောပြရသော ပါရမီဖြည့်ရာ ဘဝတို့က များပြားလှသည့်အပြင် ဤကမ္ဘာမတိုင်မီ ရှေး (ဘဝပေါင်းကို မဆိုထားဘဲ) ကမ္ဘာပေါင်းပင် မရေမတွက် နိုင်သော လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းအတွင်း ပါရမီ ဖြည့်ဆည်းပူးရသော ဘဝတွေမှာ မရေမတွက်နိုင်အောင် ပင် မည်မျှများပြားသည်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်လိုက်လျှင် အလောင်းတော်ကြီးများ ပါရမီ ဖြည့်ရသောကိစ္စသည် လူသာမန်တို့အဖို့ လွန်စွာ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ် ကြောက် ရှိစွယ် ကောင်းလှသော ကိစ္စကြီးဖြစ်၍နေပေ၏။

တနည်း အားဖြင့် အလောင်းတော်ကြီးများဖက်သို့ အာရုံပြုလိုက်ပြန်လျှင် ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်တော်မူကြသော အလောင်းတော်ကြီးတို့သည် လွန်စွာနှစ်သက် လေးနက် အံ့ဩ ပြောပ၍ မကုန်မခန်းနိုင်အောင် ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးတွေဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သိအပ်၏။

ဤသို့ အလွန်တရာ များပြားလှစွာသော ပါရမီဖြည့်ရသည့် ဘဝအစီအစဉ်တွင် ဝေဿန္တရာမင်းဘဝသည် အဆုံးသတ်ဘဝ ဖြစ်၏။ အလောင်းတော်သုမေဓာသည် တောမထွက်မီ လူ အဖြစ်ကပင် မိမိ၌ ရှိသမျှ ပစ္စည်းအလုံးစုံကို လှူဒါန်း စွန့်ကြဲခြင်း တည်းဟူသော ဒါနကို ရှေးဦးစွာ ပြုလုပ်တော်မူခဲ့ခြင်း၊ နောက် ရသေ့ဖြစ်၍ နိဿတဗျာဒိတ် ခံယူပြီးသောအခါ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း တရားများကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူရာမှာလည်း “ဣမံ တံ ပဋိမံ တာဝ” စသည်ဖြင့် ဒါနပါရမီကိုသာ ရှေးဦးစွာ ဖြည့်ကျင့် ရန် ကောင်းစွာ ဆောက်တည်တော်မူခြင်းများကို ထောက်၍ အလောင်းတော်သုမြတ်ကြီးတို့မှာ ပါရမီဆယ်ပါးကို ဖြည့်ကျင့် ရာတွင် ဒါနပါရမီကသာစ၍ ဝေဿန္တရာမင်းဘဝကဲ့သို့သော အဆုံးဘဝတိုင် ဖြည့်ကျင့်တော်မူကြသည်။

ဒါနပါရမီသည် မြင့်မြတ်သောဘဝနှင့် ပြည့်စုံခြင်း တည်းဟူသော ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ရာဘဝတို့၌ လိုအပ်သော အသုံးအဆောင်ဟူသမျှတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်းဟူသော ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့ကို (နိဗ္ဗာန်မရမီအကြား တား၍မရ အရိပ်ကဲ့သို့ လိုက်ပါကာ) အကျိုးပေးတတ်သော တရားဖြစ်၏။ ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးများမှာ (ဒါနပါရမီဇာတိ အနုပိပနီ၌ ပြအပ်သောအတိုင်း) သံသရာခရီးသွား ရွှေသွားခေါင်းဆောင်ကြီးများပီပီ သံသရာ၌ ကျင်လည်နေရသောသူမှန်သမျှ ဒါနနှင့်ပြည့်စုံရန် အထူးအရေးကြီးလှသည်ဖြစ်၍ အဆုံးသတ် ဝေဿန္တရာဘဝမှာလည်း ဒါနကိုပင် အထူးမြဲညွှတ်ကျင့်တော်မူကာ ပါရမီပြည့်ကျင့်ခဏ်း ဇာတ်လမ်း ရုပ်သိမ်းတော်မူပြီးလျှင် ပါရမီပြည့်ဝပြီဖြစ်ရကား ဘုရားဖြစ်ရမည့် အချိန်အခါကိုသာ ကောင်းစွာ ငုံ့လင့် စောင့်ဆိုင်းတော်မူသော အားဖြင့် ရှေးဘုရားအလောင်းတော်များ စံနေရာ တုသိတာနတ်ပြည်သို့သာ ဝေဿန္တရာမင်းဘဝမှ ပြောင်းကြွစံနေတော်မူလေသတည်း။

ဝေမတ္တတရား ရှစ်ပါး

ဤဝေမတ္တတရားရှစ်ပါးကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ ဂေါတမဗုဒ္ဓဝင်ဆုံးမှ ဖွင့်ပြသော်လည်း ဤဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း၌ ထိုကဲ့သို့ ဂေါတမဗုဒ္ဓဝင်ဆုံးမှ ဖော်ပြနေလျှင် ရှေးဒီပင်္ကရ အစရှိသော ဗုဒ္ဓဝင်စုနှင့် အဆက်ဝေးကွာနေမည်ဖြစ်၍ ဤနှစ်ကျိပ်လေးဆူဗုဒ္ဓဝင်ခဏ်းအဆုံး၌ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဝေမတ္တ ဟူသည် ဝိမတ္တဟူသော စကားရင်းမှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိစကားဖြစ်သည်။ (ဝိ = ထူးထွေသော၊ မတ္တ = အတိုင်းအရှည်ပမာဏ) ဒီပင်္ကရာ အစရှိသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် တဆူနှင့် တဆူ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်အားဖြင့် တူမျှကြသော်လည်း တဆူနှင့်တဆူ မတူထူးထွေ ကွဲပြားနေသော အတိုင်းအရှည်ပမာဏများမှာ ရှစ်ပါးရှိပေသည်။

ရှစ်ပါးဟူသော်ကား—

၁။ အာယုဝေမတ္တ = (အသက်တမ်း မတူမှု)

၂။ ပမာဏဝေမတ္တ = (အရပ်တော် အနိမ့်အမြင့် မတူမှု)

၃။ ကုလဝေမတ္တ = (အမျိုးအနွယ်တော် မတူမှု)

၄။ ပဓာနဝေမတ္တ = (ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်ရပုံ မတူမှု)

၅။ ရသ္မိဝေမတ္တ = (ရောင်ခြည်တော်ထွက်ပုံ မတူမှု)

၆။ ယာနဝေမတ္တ = (တောထွက်သောအခါ စီးနင်းသောယာဉ် မတူမှု)

၇။ ဗောဓိဝေမတ္တ = (ပွင့်ရာဗောဓိပင်၏ မတူမှု)

၈။ ပလ္လင်္ကဝေမတ္တ = (ပလ္လင်တော် ပမာဏ မတူမှု) —

အားဖြင့် ဤရှစ်ပါးတို့တည်း။

ထိုရှစ်ပါးတို့တွင်—

(၁) အာယုဝေမတ္တ

အာယုဝေမတ္တ ဟူသည်ကား... မြတ်စွာဘုရားတို့မှာ တဆူနှင့် တဆူ အသက်တမ်း မတူမှုပင် ဖြစ်၏။

ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏ္ဍည မြတ်စွာဘုရား၊ အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၊ အတ္တဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ဓမ္မဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ သိဒ္ဓတ္ထ မြတ်စွာဘုရား၊ တိဿ မြတ်စွာဘုရား— ဤကိုးဆူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အသက်တသိန်းတမ်း၌ ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

ဒီပင်္ကရာ၊ ကောဏ္ဍည၊ အနောမဒဿီ။

မြတ်ပဒုမ၊ ဥတ္တရ၊ အတ္တ ဓမ္မဒဿီ။

သိဒ္ဓတ္တမူ၊ တိဿဟူ၊ ကိုးဆူ ထွတ်ဘုန်းစည်။

အာယုတွက်ကိန်း၊ နှစ်တသိန်း၊ မယိမ်းပွင့်ကြပြီ။

မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၊ သုမနမြတ်စွာဘုရား၊ သောဘိတမြတ်စွာ
ဘုရား၊ နာရဒမြတ်စွာဘုရား၊ သုမေဓမြတ်စွာဘုရား၊ သုဇာတ
မြတ်စွာဘုရား၊ ဝိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား၊ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား—
ဤရှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အသက် ကိုးသောင်းတမ်း၌
ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

မြတ်မင်္ဂလ၊ သုမန၊ ဇိနသောဘိတာ။

နာရဒရှင်စော၊ သုမေဓော၊ ဇိနောသုဇာတာ။

ဝိယဒဿီ၊ ဖုဿမည်၊ ရှစ်လီမြတ်ဗုဒ္ဓါ။

ကျွတ်ဆုဌကြောင်း၊ ပွင့်တုံရှောင်း၊ ကိုးသောင်းသက်တမ်းမှာ။

ရေဝတမြတ်စွာဘုရား၊ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား—ဤနှစ်
သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အသက် ခြောက်သောင်းတမ်း၌
ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

ရေဝတဟူ၊ ဝေဿဘူ၊ နှစ်ဆူခြောက်သောင်းမှာ။

ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်ရှစ်သောင်းတမ်း၌ ပွင့်
တော်မူ၏၊ သီဒိမြတ်စွာဘုရားသည် အသက်ခုနစ်သောင်းတမ်း၌
ပွင့်တော်မူ၏၊ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်လေးသောင်း
တမ်း၌ ပွင့်တော်မူ၏၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် အသက်
သုံးသောင်းတမ်း၌ ပွင့်တော်မူ၏၊ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည်
အသက်နှစ်သောင်းတမ်း၌ ပွင့်တော်မူ၏၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ မြတ်စွာ
ဘုရားသည် အသက်တရာတမ်း၌ ပွင့်တော်၏။

မြတ်ဝိပဿီ၊ မြတ်သီဒိ၊ ဘုန်းစည်နှစ်ဆူမှာ။

အနှစ်ရှစ်သောင်း၊ ခုနစ်သောင်း၊ ပွင့်ညောင်းစဉ်တိုင်းသာ။

သန်၊ ဂုံ၊ ပ၊ မ၊ လေးဗုဒ္ဓ၊ ဘဒ္ဒဏ္ဍိကမ္ဘာ။

လေးသောင်း၊ သုံးသောင်း၊ နှစ်သောင်းတလှစ်၊ တရာခေတ်၊ ပွင့်လစ်စဉ်
တိုင်းသာ။

မြတ်စွာဘုရားများသည် ဘုရားဖြစ်ရန် ပါရမီတော်
ကံတို့ကို အကြီးအကျယ် ဖြည့်ဆည်းပူးထားသော ပုဂ္ဂိုလ်
မြတ်ကြီးများဖြစ်၍ အသက် အတိုအရှည် တူမျှသည်သာ
ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်လောဟု မေးမြန်းဖွယ်ရှိ၏။

ဤအရာ၌ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်၌ အကျယ်ပြဆိုထားချက်ကို အကျဉ်းအားဖြင့် မှတ်ယူရန်မှာ... လောက၌ မင်းတို့၏ တရားစောင့်ခြင်း မစောင့်ခြင်းသည် သတ္တဝါတို့ အသက်ရှည်ရန် အသက်တိုရန် အခြေခံအကြောင်း ရင်းဖြစ်သည်။ ချွဲဦးအံ့...မင်းများ တရားစောင့်သောအခါ တလောကလုံး တရားစောင့်ရှောက်ကြသည်ဖြစ်၍ နတ်များလည်း တရားစောင့်ကာ မိဗန်းကို ကောင်းစွာရွာသွန်းစေခြင်း စသည် အကြောင်းတို့ကြောင့် အသီး အပွင့် အရွက်စသော လူတို့ စားသောက်ဖွယ်ရာ အစာအာဟာရတို့မှာ အဆီဩဇာ ပြည့်စုံ၍ ဥတုသပ္ပာယ် မျှတသည့်အတွက် လူတို့သည် ကျန်းမာကြ အသက်ရှည်ကြကုန်သည်။ မင်းများတရားမစောင့်သောအခါ အဆင့်ဆင့် အားဖြင့် အများပင်တရားမစောင့်ကြပဲ နတ်များကလည်း မိဗန်းကို ကောင်းစွာရွာသွန်းစေမှု မပြုကြသည့်အတွက် လူ့ပြည်ရှိ အသီး အပွင့် အရွက်စသော စားသောက်ဖွယ်ရာ အစာအာဟာရတို့မှာ ဩဇာမပြည့်စုံသည့်ပြင် ဥတုသပ္ပာယ် မမျှတသည့်အတွက် ထိုမမျှတသော ဥတုကို မှီဝဲရခြင်း ဩဇာမရှိသော အစာအာဟာရကို စားသုံးရခြင်းကြောင့် လူတို့သည် အနာရောဂါထူပြောကြ အသက်တိုကြရကုန်သည်။

ဤသဘောအရ မြတ်စွာဘုရားများမှာလည်း အသက်ရှည်ကြသောခေတ်၌ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြသော မြတ်စွာဘုရားတို့မှာ အသက်တော်ရှည်ကြကုန်၏။ အသက်တိုသော ခေတ်၌ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြသော မြတ်စွာဘုရားတို့မှာ အသက် တိုတော်မူကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားတိုင်းပင် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးလိုက်သောကံ အစွမ်းမှာ အသက်ရှည်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိရှိစေကာမူ ဖြစ်ပွင့်တော်မူရာ အာယုကပ်(အသက်တမ်း)သို့ လိုက်၍ အသက်တော် အတိုအရှည်မညီမမျှရှိရကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌— ဥပစိတပုညသမ္ဘာရာနံ ဒိဿာယုကသံဝတ္တနိကကမ္မသမုပေတာနမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ ယုဂဝသေန အာယုပ္ပမာဏံ အသမာနံ အဟောသိ =

ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုအဆောက်အဦရှိတော်မူကြသည် ဖြစ်၍ အသက်ရှည်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော ကံနှင့် ပြည့်စုံတော် မူကြသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားတို့မှာ အာယုကပ်(အသက်တမ်း) သို့ လိုက်၍ အသက်တော်ပမာဏ အတိုအရှည် မည်မမျှဖြစ်တော် မူကြရသည်ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

လောကဥပမာအားဖြင့် အနှစ်တထောင်ကြာအောင် တည် နိုင်သောသတ္တိအစွမ်းရှိသည့် ကျွန်းပင်မျိုးစေ့ကို ရေရှားမိုဗ်းခေါင် သည့် ကြပ်ကီး မြေပြင်အရပ်၌ စိုက်ပျိုးအပ်သည်ရှိသော် အနှစ် တထောင် မတည်နိုင်သကဲ့သို့၊ လှို့အတူ ပစ္စိမဘဝ ဘုရား အလောင်းတော်တို့မှာလည်း ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးလိုက်သော ကံက မည်မျှပင် အသက်ရှည်စေနိုင်သည့်သတ္တိရှိစေကာမူ ရေရှား မိုဗ်းခေါင်သည့် ကြပ်ကီး မြေပြင်အရပ်နှင့် တူသည့် အာယုကပ် (အသက်တမ်း) တိုတောင်းသောခေတ်၌ ဘုရားဖြစ်တော်မူရလျှင် အာယုကပ်သို့လိုက်၍ အသက်တိုတော်မူကြရသည်။

ဘုရားပွင့်ရာ အာယုကပ် အပိုင်းအခြား

မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည် သတ္တဝါတို့အသက် တဖြည်းဖြည်း တိုးတက် တိုးတက်ကာ ရှည်လျားနေသောတက်ကပ်မှာ ပွင့်တော် မမူကြကုန်။ အကြောင်းကား...တက်ကပ်တွင် မြတ်စွာဘုရား များပွင့်တော်မူ၍ အနိစ္စ = မမြဲခြင်းသဘောစသည်ကို ဟောကြား သော်လည်း သတ္တဝါများ နာယူယုံကြည်နိုင်ကြမည် မဟုတ်၊ ထို တက်ကပ်ခေတ်မှာ တဆက်ထက်တဆက် တဆတဆ တိုးကာ အသက်တမ်းရှည်နေသည့်အတွက် သတ္တဝါတို့၏ဉာဏ်မှာ သင်္ခါရ တရားတို့၏ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောများ မထင်မြင်နိုင်ဖြစ်၍ နေ၏။ ထို့ကြောင့် တက်ကပ်တွင် မြတ်စွာဘုရားများ ပွင့်တော် မမူကြပဲ အသက်တမ်း တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ် ဆုတ်ယုတ်လာ သော ဆုတ်ကပ်မှာသာ ပွင့်တော်မူကြသည်။

ဆုတ်ကပ်မှာလည်း အသက် တသိန်းတမ်းမကျမီ များစွာ အသက်ရှည်သည့်အခါများ(အနှစ်တသိန်းတမ်းအထက်)မှာ ပြခဲ့ ပြီးသောအတိုင်း သင်္ခါရတရားတို့၏ မမြဲခြင်းသဘောစသည်ကို

ဟောပြောသော်လည်း နာယူ ယုံကြည်နိုင်ကြမည် မဟုတ်သောကြောင့် အများဆုံး အနှစ်တသိန်းတမ်းမှာသာ ပွင့်တော်မူကြသည်။ (လိုထက် အသက်ရှည်သည့် ဆုတ်ကပ်၌လည်း ပွင့်တော်မမူကြကုန်။) တသိန်းတမ်းမှ အောက်သို့ ဆုတ်ယုတ်သွားပြန်လျှင်လည်း တရာတမ်းအထိသာ ပွင့်တော်မူရာခေတ်ဖြစ်သည်။ တရာတမ်းအောက် ဆုတ်ယုတ်သွားပြန်လျှင်လည်း သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စ အစရှိသောသဘောကို အလွန်အလွန်ထင်ရှားစွာ ဟောပြောနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သန္တာန်မှာ ထိုအခါ၌ လောဘ ဒေါသ မောဟစသော ကိလေသာတရားတို့ တိုးတက်ထူထပ်လာသည့်အတွက် အနိစ္စ စသောသဘောကို ဟောပြောသော်လည်း လက်မခံနိုင် မနာယူနိုင် မကျင့်သုံးနိုင်ကြတော့သဖြင့် ထိုအနှစ်တရာတမ်းအောက် ဆုတ်ကပ်၌လည်း မြတ်စွာဘုရားများ ပွင့်တော်မမူကြကုန်။

ဤသို့အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အများဆုံး အသက်တသိန်းတမ်းနှင့် အနည်းဆုံး အသက်တရာတမ်းတို့၏ အကြား၌သာ ပွင့်တော်မူကြမိဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဆုတ်ကပ်ကာလ အသက်တသိန်းတမ်းနှင့် တရာတမ်းတို့၏ အကြားဖြစ်သော ကာလမှာ ပွင့်နိုင်သည်ချည်းသာ ဖြစ်သောအခါမှန်သော်လည်း အလောင်းတော်ကြီးများ၏ ပါရမီကံ အဆောက်အဦ အနုအရင့်အားဖြင့် တိုက်ဆိုင်ရာ အသက်တမ်းတွင် ပွင့်တော်မူကြသည်။ ပါရမီကံ အဆောက်အဦရင့်သန်နေသော အလောင်းတော်ကြီးများမှာ ငါးမိ ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီကံကလည်း ရင့်သန် ပွင့်နိုင်ရန် အချိန်အခါဖြစ်သည့် အသက်တသိန်းတမ်းနှင့်လည်း တိုက်ဆိုင်လာလျှင် တသိန်းတမ်းမှာပင် ပွင့်တော်မူကြသည်။ ပါရမီကံ အဆောက်အဦတို့ကို ဖြည့်ကျင့်နေဆဲဖြစ်၍ မရင့်သန်သေးသော အလောင်းတော်တို့မှာ တသိန်းတမ်းတွင် မပွင့်နိုင်ကြပဲ ကိုးသောင်း ရှစ်သောင်း ခုနစ်သောင်း ခြောက်သောင်း စသည်ဖြင့် မိမိတို့ ပါရမီကံ အဆောက်အဦ ရင့်သန်ချိန်နှင့် တွေ့ကြိမ် တိုက်ဆိုင်မိသည့် အသက်တမ်းမှာ ပွင့်တော်မူကြရသည်။

ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် အနှစ် လေးသောင်းတမ်း၌ ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား (ထို့နောက် အန္တရကပ် တကပ်ခြား၍) အနှစ် သုံးသောင်းတမ်း၌ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား (ထို့နောက် အန္တရ ကပ် တကပ်ခြား၍) အနှစ် နှစ်သောင်းတမ်း၌ ကဿပမြတ်စွာ ဘုရားတို့ ပွင့်တော်မူကြသည်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့် (အန္တရကပ် တကပ် ခြား၍) အနှစ်တသောင်းတမ်း၌ ပွင့်ထိုက်သည်ဟု ဆိုရန်ရှိပေ၏။ သို့သော် ပါရမီကံအဆောက်အဦတို့ မရင့်သန်သေး၍ မပွင့်နိုင် သေးချေ။ တသောင်းတမ်းမှာမဆိုထားဘိ ငါးထောင်တမ်းမှာ လည်း မပွင့်နိုင်သေး၊ တထောင်တမ်းမှာလည်း မပွင့်နိုင်သေး၊ ငါးရာတမ်းမှာလည်း မပွင့်နိုင်သေး၊ အကြောင်းကား ပါရမီ တော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း ကိစ္စမှာ ဝေဿန္တရာမင်းဘဝဆုံးမှ အဆုံးသတ်တော်မူရသည်၊ (ထိုဘဝမှာမှ ပါရမီတော်များ ရင့်သန် ပြီးစီးသည်၊) ထိုဝေဿန္တရာမင်းဘဝသည် အသက်တရာတမ်းမှာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ အသက်တရာတမ်းမှာမှ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ခြင်းကိစ္စ အဆုံးသတ် (ပါရမီတော်များ ရင့်သန်)သောကြောင့် အသက် တရာတမ်းမှာမှ ပွင့်တော်မူရသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာလာ (ယုဂဝသေန) ဟူသော စကား နှင့်စပ်၍ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာကြီးဦးလင်း၏ မှတ်ချက် ကို ပြဆိုဦးအံ့…… (ယုဂသဒ္ဓါသည် အစုံဟူသော အနက် ကို ကော၏၊ ကြတ၊ ကြေတ၊ ဒွါပရ၊ ကလိ ဤလေးခုအစုံကို ယုဂဟု ခေါ်သည်။ ကြတယုဂ၊ ကြေတယုဂ၊ ဒွါပရယုဂ ကလိယုဂဟူ၍ ယုဂလေးပါးရှိ၏။ ကြတယုဂကို ကတယုဂ ဟူ၍၎င်း သစ္စယုဂဟူ၍၎င်း ခေါ်ကြသေး၏။ ကြတ ဟူသောစကားမှာ သက္ကတသံဖြစ်၍ (စတ စတု) ဖြစ်သင့် ၏။ လေးခုဟူသော အဓိပ္ပါယ် ရ၏။ ဤ ကြတယုဂဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော နှစ် ပရိစ္ဆေဒအတွင်းမှာ သူတော် ကောင်းတရားသည် အခြေလေးချောင်းရှိသော အရာ ဝတ္ထုကဲ့သို့ တည်မတ်ခိုင်မြဲလှ၏။

ထို့နောက် ကြေတယုဂ်အပိုင်းအခြားသို့ရောက်သော အခါ အခြေသုံးချောင်းသာရှိသော အရာဝတ္ထုကဲ့သို့ သူတော်ကောင်း တရားသည် ခိုင်မြဲသေးသော်လည်း ကြေတယုဂ်၏ အဆင့်အတန်းကို မရှိလေ။

ထို့နောက် ဒွါပရယုဂ် အပိုင်းအခြားသို့ရောက်သော အခါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော အရာဝတ္ထုကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းတရားသည် ကြေတယုဂ် ကြေတယုဂ်တို့၌ ကဲ့သို့ တည်တံ့ကောင်းမွန်စွာ ခိုင်မြဲခြင်း မရှိချေ။ လှုပ်ရှား၍ လာတတ်၏။

ကလိယုဂ်သို့ရောက်သောအခါမှာမူ သူတော်ကောင်းတရား အလွန်ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါး၍ မကောင်းမှုကသာ အားရှိလေတော့သည်။

ထိုယုဂ်လေးပါးတို့တွင် ကြေတယုဂ်၏အပိုင်းအခြားမှာ နှစ်ပေါင်း (၁၇၂၀၀၀) တသန်းခုနစ်သိန်းနှစ်သောင်း ရှစ်ထောင် အရေအတွက်ရှိသည်။ ကြေတယုဂ်၏ အပိုင်းအခြားမှာ နှစ်ပေါင်း (၁၂၉၆၀၀၀) တသန်းနှစ်သိန်း ကိုးသောင်းခြောက်ထောင် အရေအတွက်ရှိသည်။ ဒွါပရယုဂ်၏အပိုင်းအခြားမှာ နှစ်ပေါင်း (၈၆၄၀၀၀) ရှစ်သိန်းခြောက်သောင်းလေးထောင် အရေအတွက်ရှိသည်။ ကလိယုဂ်၏အပိုင်းအခြားမှာကား နှစ်ပေါင်း (၄၃၂၀၀၀) လေးသိန်းသုံးသောင်းနှစ်ထောင် အရေအတွက်ရှိသည်။

ကမ္ဘာဦးအခါတွင် ကြေတယုဂ်ကစ၍ တယုဂ်ကုန်ဆုံးလျှင် တယုဂ်ကူးပြောင်းလာခဲ့ရာ နောက်ဆုံး ကလိယုဂ်ကုန်ဆုံးလျှင် အစ ကြေတယုဂ်သို့ တဖန်ပြန်လှည့်၏။ ဤသို့ ယုဂ်လေးပါး အလှည့်အလည်အားဖြင့် ဆန်းလျက် ကွယ်လျက် နေကြသည်။ ဤသို့ ယုဂ်လေးပါးအပိုင်းအခြား လှည့်လည်နေရာ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသော အခါသည် ကလိယုဂ်ဆန်းသည့်အတွင်းမှာ ကြိုကြို၍

နေ၏။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံသောနှစ်မှာ ကလိယုဂ်နှစ် (၂၅၇၀) နှစ်ထောင့်ငါးရာခုနစ်ဆယ် ရှိပြီ ဟူ၍ ဂေါတမပူရာဏ်ကျမ်း၌ ဆို၏။ ထိုဂေါတမပူရာဏ် ကျမ်းအရ ရောက်ဆဲကလိယုဂ်နှစ်ကိုသိလိုသော် ရောက်ဆဲ ဖြစ်သော သာသနာနှစ်အရေအတွက်နှင့် (ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီ လွန်နှင့်သည့် ကလိယုဂ်နှစ်ပေါင်း) နှစ်ထောင့် ငါးရာခုနစ်ဆယ် ပေါင်းလျှင် ရောက်ဆဲ ကလိယုဂ်နှစ် ဖြစ်၏။ (ဥပမာ) သာသနာနှစ် ၂၅၀၀ ရှိသော သက္ကရာဇ် ၁၃၁၈ ခုနှစ်၌ ကလိယုဂ်နှစ်ပေါင်း မည်မျှသို့ ရောက်နေ ပြီဟု သိလိုသော် ရောက်ဆဲ သာသနာနှစ် ၂၅၀၀ နှင့် ၂၅၇၀ တို့ကိုပေါင်း၍ ကလိယုဂ်နှစ်ပေါင်း ၅၀၇၀ သို့ ရောက်ပြီဟု သိရ၏။

ဤသို့ လောကီဆရာများအလို ယုဂ်လေးပါး အပိုင်း အခြားရှိရာတွင် ကြတယုဂ်စသော ကောင်းမြတ်သော ယုဂ်အတွင်းမှာ ပွင့်တော်မူကြသော ဘုရားများသည် အသက်တော်ရှည်ကြ၍ ညံ့သောယုဂ်အတွင်းမှာ ပွင့်တော် မူကြသောဘုရားများသည် အသက်တော် တိုကြသည်ဟု ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုလိုသည်။ ဤဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ စကားအရမှာလည်း “လောက၌ အသက်တမ်း ရှည်သော အခါပွင့်တော်မူကြသောမြတ်စွာဘုရားများသည် အသက် တော်ရှည်၍ အသက်တမ်းတိုသောအခါမှာပွင့်တော်မူကြ သော မြတ်စွာဘုရားများသည် အသက်တော် တိုသည်” ဟူ၍ပင် အဓိပ္ပါယ်ရရှိ၏။ ဤကား ဆရာကြီးဦးလင်း၏ မှတ်ချက်တည်း။

(၂) ပမာဏဝေမတ္တ

ပမာဏဝေမတ္တ ဟူသည်ကား... မြတ်စွာဘုရားတို့ တဆူနှင့် တဆူ အရပ်တော် အနိမ့်အမြင့်မတူကြခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၊ ရေဝတ မြတ်စွာဘုရား၊ ဝိယဒဿီ
မြတ်စွာဘုရား၊ အတ္တဒဿီမြတ်စွာဘုရား၊ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား၊
ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား-ဤ ခြောက်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏
အရပ်တော်သည် အတောင်ရှစ်ဆယ် မြင့်တော်မူ၏။

ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၊ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၊ နာရဒမြတ်စွာ
ဘုရား၊ သုမေဓမြတ်စွာဘုရား-ဤလေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့
၏အရပ်တော်သည် ရှစ်ဆယ်ရှစ်တောင် မြင့်တော်မူ၏။

သုမနမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်သည် အတောင်ကိုးဆယ်
မြင့်တော်မူ၏။

သောဘိတမြတ်စွာဘုရား၊ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမ
မြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၊ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား-ဤ
ငါးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အရပ်တော်သည် ငါးဆယ်
ရှစ်တောင် မြင့်တော်မူ၏။

သုဇာတ မြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်သည် အတောင်
ငါးဆယ် မြင့်တော်မူ၏။

သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၊ တိဿမြတ်စွာဘုရား၊ ဝေဿဘူမြတ်စွာ
ဘုရား-ဤသုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အရပ်တော်သည်
အတောင်ခြောက်ဆယ် မြင့်တော်မူ၏။

သီဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်သည် အတောင်ခုနစ်ဆယ်
မြင့်တော်မူ၏။

ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၊ ကဿပ
မြတ်စွာဘုရား-ဤသုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အရပ်တော်
သည် အစဉ်အတိုင်း အတောင်လေးဆယ် သုံးဆယ် နှစ်ဆယ်
မြင့်တော်မူ၏။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်သည်ကား တဆယ့်
ခြောက်တောင်(သို့မဟုတ်) တဆယ့်ရှစ်တောင် မြင့်တော်မူ၏။

(ဤသို့စကားနှစ်ခွဖော်ပြရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဂေါတမဗုဒ္ဓဝင် သို့ရောက်မှ ပြဆိုအံ့။)

ဤသို့မြတ်စွာဘုရားများ တဆူနှင့်တဆူအရပ်တော်ချင်း မတူပဲ အနိမ့်အမြင့် ကွဲပြားကြရာမှာ ဥတုနှင့်အာဟာရတို့ သည် အဓိက အကြောင်းများ ဖြစ်ကြသည်ဟု မှတ်ယူ ထိုက်၏။ မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည် လူသားထဲမှသာ ဖြစ်ပွင့်တော်မူလာရသော လူသားဘုရားများသာ ဖြစ်၍ မိမိတို့ဖြစ်ပွင့်တော်မူရာ ခေတ်ကာလအတွင်းရှိ လူများ၏ သဘာဝအတိုင်း အသက်တမ်းမှာ ပကတိလူတို့၏အသက် တမ်းနှင့်တူမျှတော်မူကြကုန်၏။ တသိန်းတမ်းမှာ ပွင့်တော် မူကြသော မြတ်စွာဘုရားတို့လက်ထက် လူအပေါင်းသည် လည်း အများအားဖြင့် အနှစ်တသိန်းပင် အသက်ရှည်ကြ ကုန်၏။ ကိုးသောင်းတမ်းမှာ ပွင့်တော်မူကြသော မြတ်စွာ ဘုရားတို့လက်ထက် လူအပေါင်းသည်လည်း အများအား ဖြင့် အနှစ်ကိုးသောင်းပင် အသက်ရှည်ကြ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အသက်တမ်း အတိုအရှည်မှာပင် လူတို့၏ အသက်တမ်းနှင့် လိုက်လျောစွာ ဖြစ်ပေါ်ရ၏။

ကိုယ်ခန္ဓာအရပ်တော် အနိမ့်အမြင့် သဘောကိုမူကား အသက်တမ်းဖြင့် ပိုင်းခြား၍မရနိုင်၊ မရနိုင်ကြောင်းမှာ…… အသက်တသိန်းတမ်းတွင် ပွင့်တော်မူကြသော ဘုရားများ ဖြစ်လျက် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၊ အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား၊ ဓမ္မဒဿီ မြတ်စွာဘုရားတို့မှာ အရပ်တော် အတောင် ရှစ်ဆယ်သာမြင့်၍ ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားမှာ ရှစ်ဆယ့် ရှစ်တောင်၊ အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမမြတ်စွာ ဘုရား၊ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားတို့မှာ ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်၊ သိဒ္ဓတ္ထ မြတ်စွာဘုရား၊ တိဿ မြတ်စွာဘုရားတို့မှာ အတောင် ရှစ်ဆယ်အားဖြင့် ကွဲပြားတော်မူကြသည်ကို ထောက်၍ အရပ်တော် အနိမ့်အမြင့်မှာ အသက်တမ်းသို့ မလိုက်သည်ကို သိရ၏။ ပွင့်တော်မူရာ အသက်တမ်းချင်း

တူသော မြတ်စွာဘုရားများသော်မှ အရပ်တော် အနိမ့်
အမြင့် မတူသေးလျှင် ပွင့်တော်မူရာအသက်တမ်း ကွဲပြား
ကြသော မြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်မှာ ဆိုဖွယ်
ပင်မရှိ ဖြစ်တော့သည်။

ဝိနယဝိဇ္ဇက(၂)ပါစိတ္တိယပါဠိ (၉)ရတနဝဂ် (၁၀)
နန္ဒသိက္ခာပုဒ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ညီတော် အရှင်နန္ဒသည်
မြတ်စွာဘုရားအောက် လက်လေးသစ်မျှသာ အရပ်နိမ့်
ကြောင်း ဟောကြားထားသည်ကို ထောက်၍ ထိုခေတ်က
အခြားလူများလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်ကို
မမှီစေကာမူ မြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်တော်နီးပါးမျှ ရှိကြ
သူ အများရှိမည်ဟု ယုံကြည်ရာ၏။ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား
များ၏ အရပ်တော် အနိမ့်အမြင့်သဘောသည် ဖြစ်ပွင့်
တော်မူရာ ခေတ်ကာလရှိ လူများ၏ အရပ်အနိမ့်အမြင့်
သဘောသို့လိုက်၍ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူသင့်ပေသည်။ ထိုထို
ခေတ်ကာလရှိ လူများ၏အရပ်နှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အရပ်
တော် တထပ်တည်း တူညီသည်ဟု မဆိုလိုပေ။

ဤသို့ လူအများ၏ အနိမ့်အမြင့် သဘောသို့ လိုက်၍
မြတ်စွာဘုရားများ၏ အရပ်တော် အနိမ့်အမြင့် ဖြစ်ပေါ်
ရခြင်း၌ အကြောင်းရင်းမှာ ဥတုနှင့် အာဟာရနှစ်ပါးတို့
ပင် ဖြစ်၏။ မင်းတို့ တရားမစောင့်ခြင်းကအစ (အရိယာ
တို့ကို ထား၍) တလောကလုံး တရားမစောင့် ဖြစ်သော
အခါ ဖောက်ပြန်သောဥတု ဩဇာခတ်ဆီ နည်းပါး
သော အစာအာဟာရကို မှီဝဲရသဖြင့် ထိုခေတ်လူများ၏
ဥတုဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်များသည် ကြီးပွား ထွားကြိုင်း
သင့်သလောက် မကြီးပွား မထွားကြိုင်းနိုင်ပေ။ ထိုမှ
ပြန်သောအားဖြင့် တရားစောင့်သောအခါ ဥတုဇရုပ်
အာဟာရဇရုပ်တို့ ကြီးမားထွားကြိုင်းသည်ကို သိရာ၏။

(၃) ကုလဝေမတ္တ

ကုလဝေမတ္တဟူသည်ကား....မြတ်စွာဘုရားများ တဆူနှင့်တဆူ အမျိုးအနွယ်တော် မတူခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၊ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား—ဤ မြတ်စွာဘုရား သုံးဆူတို့မှာ ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူကြကုန်၍ ကြွင်းသော နှစ်ကျိပ်နှစ်ဆူသော မြတ်စွာ ဘုရားတို့သည် မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏။ “လောက၌ မင်းများသည် အထွတ်အမြတ်ဖြစ်သည်”ဟု လူအပေါင်းတို့က အထိမ်းအမှတ် ပြုလုပ်ကြသောအခါ မြတ်စွာဘုရားများသည် မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏။ “လောက၌ ပုဏ္ဏားမျိုးသည် အထွတ်အမြတ်ဖြစ်သည်”ဟု လူအပေါင်းတို့က အထိမ်းအမှတ် ပြုလုပ်ကြသောအခါ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်တော် မူကြကုန်၏။

(၄) ပဓာနဝေမတ္တ

ပဓာနဝေမတ္တ ဟူသည်ကား....မြတ်စွာဘုရားများ တဆူနှင့် တဆူ ပဓာနခေါ် ဒုက္ကရစရိယာကျင့်ရပုံ မတူခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏ္ဍည မြတ်စွာဘုရား၊ သုမန မြတ်စွာဘုရား၊ အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ သုဇာတမြတ်စွာ ဘုရား၊ သိဒ္ဓတ္ထ မြတ်စွာဘုရား၊ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား—ဤခုနစ် ဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဆယ်လကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူကြရကုန်၏။

မင်္ဂလ မြတ်စွာဘုရား၊ သုမေဓ မြတ်စွာဘုရား၊ တိဿ မြတ်စွာ ဘုရား၊ သိဒ္ဓိ မြတ်စွာဘုရား—ဤလေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့ သည် ရှစ်လကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူကြရကုန်၏။

ရေဝတ မြတ်စွာဘုရားသည် ခုနစ်လကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူရ၏။ သောဘိတ မြတ်စွာဘုရားသည် လေးလကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူရ၏။

ပဒုမ မြတ်စွာဘုရား၊ အတ္တဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား—ဤသုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လဝက် (တဆယ့်ငါးရက်) ကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူကြရကုန်၏။

နာရဒ မြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၊ ဓမ္မဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား—ဤလေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ခုနစ်ရက်ကြာမျှ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူကြရကုန်၏။

ဝိယဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ဖုဿ မြတ်စွာဘုရား၊ ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ခြောက်လကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူကြရကုန်၏။

အကျွန်ုပ်တို့၏ အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ခြောက်နှစ်ကြာ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူရ၏။

ရှေးက ပြခဲ့ပြီးသော အာယုဝေမတ္တ စသည်တို့မှာ အသက်တော်စသည် အရှည်အတို မတူရာ၌ အကြောင်းရှိသကဲ့သို့၊ ဤ ပဓာနခေါ် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်ရာမှာ ကာလအနည်းအများ ကွာခြားခြင်း၌လည်း အကြောင်းရှိရမည်သာဖြစ်၏။ အကြောင်းထူးကိုရှာသော် ကံအတွက်ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်၏။

ထင်ရှားစေဦးအံ့... အပဒါနပါဠိ ပဌမအုပ် မျက်နှာ (၃၄၉) (၃၉) အဝဋ္ဌလဝဂ် (၁၀) ပုဗ္ဗကမ္မဝိလောတိက ဗုဒ္ဓါပဒါနိ၌ ၊ “အဝစာဟံ ဇောတိပါလော၊ သုဂတံ ကဿပံ တဒါ” အစရှိသည်ဖြင့် (အကျွန်ုပ်တို့၏ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော် ခြောက်နှစ်တိုင် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်ရခြင်း၏ ရှေးမကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံအကြောင်းကို) “ငါသည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်မှာ ဇောတိပါလအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားလုပ်ဖြစ်၍ ကဿပမြတ်စွာဘုရားကို ‘ဤဦးပြည်း = ခေါင်းတုံးအား အဘယ်

မှာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟူသည် အလွန်တရာ ရခဲလှ၏'ဟု ပြောဆိုဖြစ်မှားခဲ့သော အကုသိုလ်ဝစီကံ အကျိုးအားဖြင့် ယခုဘုရားဖြစ်ရမည့် နောက်ဆုံးဘဝမှာ ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ခြောက်နှစ်တိုင်တိုင် ရှည်မြင့်စွာ ကျင့်ခဲ့ရလေပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင် ဟောကြား တော်မူအပ်သည်။

ဤသို့ ခြောက်နှစ်ကြာအောင် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်ရခြင်းမှာ မကောင်းမှုကံကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသည်ကို ထောက်သဖြင့် ခုနစ်ရက်မျှ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူကြရသည့် မြတ်စွာဘုရားများမှာ ထက်သန် လုံလောက်အားကြီးသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်သည်ဟူ၍ သိသာပေ၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူကြရာ၌ ကာလအနည်းအများ ကွာခြားခြင်း၏အကြောင်းရင်းကား ကံသာလျှင်ဖြစ်၏ဟု ဆိုသင့်ပေ၏။

ဤသို့ ဘုရားဖြစ်ခါနီးကျင့်ရသော ပဓာနဝီရိယချင်း ကာလအနည်းအများ မတူသော်လည်း ဘုရားဖြစ်သော အခါ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး အဝင်အပါ ပယတ္တဝီရိယတော်မှာ ဘုရားအချင်းချင်း အတူအညီသာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။

(၅) ရသ္မိဝေမတ္တ

ရသ္မိဝေမတ္တ ဟူသည်ကား....မြတ်စွာဘုရားများ တဆူနှင့်တဆူ ရောင်ခြည်တော်ထွက်ပုံ မတူခြင်းပင် ဖြစ်၏။ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် စကြဝဠာတိုက်တသောင်းကို ပျံ့နှံ့၍တည်၏။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် ထက်ဝန်းကျင် (၁၂) တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ပျံ့နှံ့၍တည်၏။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် ထက်ဝန်းကျင် (၇) ခုနစ်

ယူဇနာ ပျံ့နှံ့၍တည်၏။ သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် ထက်ဝန်းကျင် (၃) သုံးယူဇနာ ပျံ့နှံ့၍တည်၏။ ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် ထက်ဝန်းကျင် (၁၀) ဆယ်ယူဇနာ ပျံ့နှံ့၍တည်၏။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် ထက်ဝန်းကျင် ကိုယ်တော်၏ အလံနှင့်ညီမျှစွာ လေးတောင်ခန့် ပျံ့နှံ့၍တည်၏။ ကြွင်းသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ရောင်ခြည်တော်သည် အမြဲမရှိ အလိုတော်ရှိသမျှ ထွန်းလင်းတောက်ပ၏။

တတြ ရသ္မိဝေမတ္တံ အဇ္ဈာသယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ယော ယတ္ထကံ ဣစ္ဆတိ၊ တဿ တတ္ထကာ သရိရပ္ပဘာ ဖရတိ။ မင်္ဂလဿ ပန နိစ္စမ္ပိ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရတူတိ အဇ္ဈာသယော အဟောသိ။ (သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဆဋ္ဌမူစာမျက်နှာ ၁၈)။ တတြ၊ ထိုဝေမတ္တတရားတို့တွင်။ ရသ္မိဝေမတ္တံ၊ ရောင်ခြည်တော်၏ ထူးခြားခြင်းသည်။ အဇ္ဈာသယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ၊ ပါရမီဖြည့်စဉ်အခါ ပန်ထွာတောင့်တ အလိုရှိခဲ့သော အဇ္ဈာသယနှင့် စပ်ခြင်းရှိ၏။ ယော၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယတ္ထကံ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဣစ္ဆတိ၊ ကိုယ်ရောင် ပျံ့နှံ့ရလို၏-ဟု ပါရမီဖြည့်စဉ်အခါ အလိုရှိခဲ့တောင့်တခဲ့၏။ တဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ တတ္ထကာ၊ ထိုမျှလောက်သော။ သရိရပ္ပဘာ၊ ကိုယ်တော်ရောင်သည်။ ဖရတိ၊ ပျံ့နှံ့၏။ မင်္ဂလဿ ပန၊ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ ကား။ နိစ္စမ္ပိ၊ အမြဲလည်း။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ၊ တသောင်းသော စကြဝဠာလောကဓာတ်ကို။ ဖရတူတိ၊ ကိုယ်ရောင်ပျံ့နှံ့စေသတည်း ဟူ၍။ အဇ္ဈာသယော၊ ပါရမီဖြည့်စဉ်အခါ ပန်ထွာတောင့်တ အလိုရှိသော အဇ္ဈာသယသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ (ဤကား ဖော်ပြရာပါ အဋ္ဌကထာပါဠိ၏ အနက်တည်း။) ၎င်းအဖွင့်ဦးကာဋ္ဌ အဇ္ဈာသယအရ ပါရမီဖြည့်စဉ်က ဖြစ်ခဲ့သော ဆုတောင်းပတ္ထနာကို ယူရမည်-ဟု ဖွင့်ပြသည်။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားများ တဆူနှင့်တဆူ ရောင်ခြည်တော် ထွက်ကြပုံ မတူရာ၌ အကြောင်းရင်းကိုရှာလျှင် ဖြည့်ဆည်းပူး တော်မူခဲ့ကြသော ပါရမီတော်ကံတို့ပင် ဖြစ်သင့်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို လောကဓာတ် စကြဝဠာတသောင်းတိုင် ပကတိကိုယ်တော်ရောင် ပျံ့နှံ့သော မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ အဋ္ဌပ္ပတ်မှာ အဋ္ဌကထာဆရာတော်များက—

“မင်္ဂလဘုရားအလောင်းတော်သည် (ဂေါတမဘုရား အလောင်းတော်၏ ဝေဿန္တရာမင်းဘဝကဲ့သို့သော) ပါရမီတော်ဖြည့်ကျင့်ရာ နောက်ဆုံး တခုသောဘဝ၌ ဝင်္ကပဗ္ဗိတောင်နှင့် တူသောတောင်၌ သားမယားတို့နှင့် တကွ နေတော်မူရာ ခရဒါဠိက အမည်ရှိသော ဘီလူး သည် ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင်ကာ သားတော်နှင့် သမီး တော်တို့ကို အလှူခံရာတွင် မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားအလောင်း တော်သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ငါလှူဒါန်းအံ့-ဟု ကြံ၍ သားတော်နှင့် သမီးတော်တို့ကို ပေးလှူတော်မူ၏။ ခရ ဒါဠိက ဘီလူးသည် စကြို၏အစွန်း ပျဉ်ချပ်ကို မှီ၍ သားတော်နှင့် သမီးတော်တို့ကို အလောင်းတော်၏ မျက်မှောက်မှာပင် ကြာစွယ်စည်းကို ဝါး၍စားသည့်ပမာ ကျွတ်ကျွတ်ဝါး၍ စားလေသည်။ အလောင်းတော်သည် ဘီလူးကို ကြည့်လိုက်သည်တွင် ဘီလူးခံတွင်းဟနေခိုက် မီးအလျှံကဲ့သို့ ဘီလူးခံတွင်းမှ ချင်းချင်းနီသော သွေးရည် အလျဉ် တသွင်သွင် ယိုစီးကျနေသည်ကို မြင်ရသော်လည်း ဆံခြည်ဖျားလောက်မျှ စိတ်နှလုံးမသာမယာ ဖြစ်တော် မမူပဲ “ငါသည် အလှူကို ကောင်းစွာလှူအပ်လေပြီတကား” ဟု စဉ်းစား ကြံစည်တော်မူသောအခါ များစွာသော နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်လာပြီးလျှင် “ငါ၏ ကောင်းမှု အကျိုးဆက်အားဖြင့် နောက်အခါ၌ ဤသဘောအတိုင်း ငါ၏ကိုယ်မှ ရောင်ခြည်တို့သည် ထွက်ကြစေကုန်သတည်း” ဟူ၍ ဆုတောင်းပတ္တနာမှုကို ပြုတော်မူ၏။ ထို ဆုတောင်း

အတွက်ကြောင့် မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်တော်မူသော အခါ ပကတိကိုယ်တော်ရောင်သည် စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း တသောင်းတိုင် ပျံ့နှံ့၍တည်သည်—

စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြတော်မူကြ၏။

ဤဖွင့်ပြချက်ကို ထောက်ဆ၍ ရှေးဆုတောင်း ကောင်းမှုအထူး ရှိ-မရှိအလိုက် ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ ပကတိ ကိုယ်တော် ရောင်ထွက်ကြပုံ ထူးခြားရသည်-ဟု မှတ်ယူရ၏။ ဤ ရသ္မိဝေမတ္တ ခေင်္ဂါ ရောင်ခြည်တော် ထွက်ပုံချင်း ထူးကြသည်ဆိုရာမှာ ပကတိ ကိုယ်တော်ရောင်ကိုသာ ဆိုလိုသည်။ စိတ်တော်က အလိုရှိ၍ တန်းခိုးတော်ဖြင့် ဖန်ဆင်းခဲ့လျှင် မည်သည့်ဘုရားမဆို အလိုတော် ရှိသလောက် ရောင်ခြည်တော် ထွက်ပေါ် ပျံ့နှံ့စေနိုင်သည်ချည်း သာဖြစ်၏။ တန်းခိုးတော်အရာမှာ မည်သည့်ဘုရားကနည်း၍ မည်သည့်ဘုရားက များသည်ဟူသော ဣဒ္ဓိဝေမတ္တမျိုး မရှိပေ။

ရောင်ခြည်တော် သုံးမျိုး

(၁) ဗျာမပ္ပဘာ ရောင်ခြည်တော်....ဤ ရောင်ခြည်တော်မှာ မြတ်စွာဘုရား (ကျွန်ုပ်တို့ဂေါတမဘုရား)၏ ပကတိကိုယ်တော်မှ အမြဲထွက်ကြ၍ ကိုယ်တော်၏ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တလံမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော အလွန်ထူထဲ၍ ဘုရားရှင်၏ကိုယ်တော်နှင့် ဝေခွဲ၍ ပင် မရနိုင်လောက်အောင် တခဲနက်သော ရောင်ခြည်တော် ဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်မီးပွင့်ကို ဝါးတရိုက်ခန့်လောက်မှကြည့် လျှင်မီးတောက်လုံးဟု ယင်ရသည့်အရောင်ဝန်းရှိ၏။ အနားကပ်၍ စေ့စေ့စပ်စပ်ကြည့်မှ ပကတိမီးတောက်၏ ကွေ့ကွေ့ ကောက် ကောက်ပုံကလေးကို မြင်ရသည်။ ထို့အတူပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်မှာလည်း တလံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်အဝန်း ရှိသည်။ ထိုရောင်ခြည်တော်ကို “ဗျာမပ္ပဘာ ရောင်ခြည်တော်” ခေါ် ၏။ အလွန်ထူထဲ တခဲနက်သောရောင်ခြည်အဝန်း ဖြစ်သည်။

(၂) အသီတိနိစ္စလောဘာသ ရောင်ခြည်တော်....ဤရောင် ခြည်တော်ကား ဗျာမပ္ပဘာရောင်ခြည်တော်မှ သန္တာန်ဆက်ကာ

အတောင်ရှစ်ဆယ် အရပ်တိုင်အောင် ဖြာ၍ထွက်လာသော ပကတိကိုယ်တော်ရောင်ပင် ဖြစ်သည်။

(၃) ဒိသာဖရဏ ရောင်ခြည်တော်....ဤရောင်ခြည်တော်မှာ ပဋ္ဌာန်းတရားကို သုံးသပ်သောအခါ၊ ယမိုက်ပြာဋိဟာ ပြတော်မူသောအခါ စသည်တို့၌ သွေးတော်စသည် တိုး၍ကြည်လင်ခြင်းကြောင့် အနန္တစကြဝဠာသို့ ပျံ့နှံ့၍ထွက်သော ရောင်ခြည်တော်ဖြစ်သည်။

ရောင်ခြည်တော် နှစ်မျိုး

လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ မျက်စိဖြင့်မြင်ကောင်းသည့် မြတ်စွာဘုရား၏ ရူပါရုံအဆင်းဝဏ္ဏဓာတ်အထူးကို ဤအရာ၌ ရောင်ခြည်တော်ဟူ၍ ခေါ်သည်။ အဘိဓမ္မာသဘောအရ ဗျာမပ္ပဘာရောင်ခြည်တော်နှင့် အသီတိနိစ္စလောဘာသ ရောင်ခြည်တော်တို့ကို ကမ္မဇရောင်ခြည်တော် (သို့မဟုတ် ကမ္မပစ္စယ ဥတုဇရောင်ခြည်တော်) ဟူ၍ ခေါ်ရပေမည်။ အကြောင်းကား....ထိုရောင်ခြည်တော် နှစ်မျိုးလုံးပင် ရှေးကံလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသောကြောင့်တည်း။ ဒိသာဖရဏရောင်ခြည်တော်ကို စိတ်တော်ကြည်လင်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိသောကြောင့် စိတ္တဇရောင်ခြည်တော် (သို့မဟုတ် စိတ္တပစ္စယ ဥတုဇရောင်ခြည်တော်) ဟူ၍ ခေါ်ရပေမည်။ ဤသို့ ရောင်ခြည်တော်တို့၏ အထူးကို သိမှတ်ရာ၏။

(၆) ယာနဝေမတ္တ

ယာနဝေမတ္တဟူသည်ကား....မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်များ တောထွက်တော်မူသောအခါ စီးနင်းသောယာဉ်၏ မတူခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၊ သုမနမြတ်စွာဘုရား၊ သုမေမြတ်စွာဘုရား၊ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၊ သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်တို့သည် ဆင်ယာဉ်စီးလျက် တောထွက်တော်မူကြကုန်၏။

ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၊ ရေဝတမြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၊ ဝိယဒဿိမြတ်စွာဘုရား၊ ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရား၊ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်တို့သည် အာဇာနည် မြင်းကသော ရထားယာဉ်ကိုစီးလျက် တောထွက်တော်မူကြကုန်၏။

မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၊ သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၊ အတ္တဒဿိမြတ်စွာဘုရား၊ တိဿမြတ်စွာဘုရား၊ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်တို့သည် မြင်းယာဉ်ကိုစီးလျက် တောထွက်တော်မူကြကုန်၏။

အနောမဒဿိမြတ်စွာဘုရား၊ သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၊ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်တို့သည် ရွှေထမ်းစင်စီးလျက် တောထွက်တော်မူကြကုန်၏။

နာရဒ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ခြေလျင်ကြွ သွားတော်မူလျက် တောထွက်တော်မူ၏။

သောဘိတမြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၊ ဓမ္မဒဿိမြတ်စွာဘုရား၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်တို့သည် ပြာသာဒ်ယာဉ်စီးလျက် တောထွက်တော်မူကြကုန်၏။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်များ တောထွက်တော်မူကြသောအခါ စီးတော်ယာဉ်ချင်း မတူသည်ကို “ယာနဝေမတ္တ” ခေါ်သည်-ဟု မှတ်ယူအပ်၏။

(၇) ဗောဓိဝေမတ္တ

ဗောဓိဝေမတ္တ ဟူသည်ကား...မြတ်စွာဘုရားများ တဆူနှင့် တဆူ ပွင့်တော်မူရာ မဟာဗောဓိပင်ချင်း မတူထူးခြားမှုပင် ဖြစ်၏။

ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ညောင်ကြတ်ပင်ဗောဓိဖြစ်၏။

ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ သာလကလျာဏီခေါ် ကြောင်လျှာပင် (သို့မဟုတ် နံပင်) ဖြစ်၏။

မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၊ သုမနမြတ်စွာဘုရား၊ ရေဝတမြတ်စွာဘုရား၊ သောဘိတ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ကံ့ကော်ပင် ဗောဓိဖြစ်၏။

အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ထောက်ကြို့ (ဖောက်ကြို့)ပင် ဗောဓိ ဖြစ်၏။

ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၊ နာရဒမြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ကြောင်လျှာပင်ဗောဓိ ဖြစ်၏။

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ထင်းရှူးပင် ဗောဓိ ဖြစ်၏။

သုဓမ္မေ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ တမာပင် ဗောဓိ ဖြစ်၏။

သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ကြံခတ်ဝါးပင် ဗောဓိ ဖြစ်၏။

ဝိဿဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ရေခံတက်ပင် သို့မဟုတ် (ဖောက်ကြို့ပင်)ဗောဓိ ဖြစ်၏။

အတ္တဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ စကားပင်ဗောဓိ ဖြစ်၏။

ဓမ္မဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ မျက်နှာပန်းပင် ဗောဓိ ဖြစ်၏။

သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ မဟာလှေကားပန်းပင် ဖြစ်၏။

တိဿမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ပိတောက်ပင် ဗောဓိ ဖြစ်၏။

ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ရှိရှားပင် ဗောဓိ ဖြစ်၏။

ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ သဒ္ဓတ်ပင်
ဗောဓိ ဖြစ်၏။

သိဒ္ဓိ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ သရက်ဖြူပင်
ဗောဓိ ဖြစ်၏။

ဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ
အင်ကြင်းပင်ဗောဓိ ဖြစ်၏။

ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ
ကုက္ကိပင် ဗောဓိဖြစ်၏။

ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ
ရေသဖန်းပင် ဗောဓိဖြစ်၏။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ပညောင်
ပင် ဖြစ်၏။

ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်မှာ ညောင်
ဗုဒ္ဓဟေပင် (ညောင်နီပင်) ဗောဓိဖြစ်၏။

(သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်တတ်သောကြောင့်
မဂ်လေးပါးကို “ဗောဓိ” ဟူ၍ခေါ်၏။ ဧဿတရားတို့ကို
သိမြင်တတ်သောကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို “ဗောဓိ” ဟူ၍
ခေါ်၏။ ဗုဒ္ဓ၏ ဗောဓိဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုရ၏။ ထို သစ္စာ
လေးပါး ဧဿတရားတို့ကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်ရာ
ဖြစ်သောကြောင့် ပွင့်တော်မူရာသစ်ပင်ကိုလည်း “ဗောဓိ”
ဟုခေါ်၏။ ဗုဒ္ဓ၏ ဧတ္ထာတိ ဗောဓိဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု။ ဧတ္ထ၊
ဤသစ်ပင်၌။ ဗုဒ္ဓ၏ သစ္စာလေးပါး ဧဿတရားတို့ကို
သိတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထိုသို့ သိရာဖြစ်သောကြောင့်
ဗောဓိ၊ ဗောဓိမည်၏ဟု အနက်ပေး။)

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူရာ ဗောဓိပင်ချင်း
မတူ ထူးခြားမှုကို “ဗောဓိဝေမတ္ထ” ခေါ်သည်-ဟု မှတ်ယူ
အပ်၏။

(ဂ) ပလ္လင်္ကဝေမတ္တ

ပလ္လင်္ကဝေမတ္တ ဟူသည်ကား....မြတ်စွာဘုရားများ တဆူနှင့် တဆူ ပွင့်တော်မူရာ ပလ္လင်တော်၏ မတူထူးခြားခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၊ ရေဝတ မြတ်စွာဘုရား၊ ဝိယဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ အတ္တဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ဓမ္မဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်တော် တို့သည် (၅၃) ငါးဆယ့်သုံးတောင်စီ ပမာဏရှိကုန်၏။

ကောဏ္ဍည မြတ်စွာဘုရား၊ မင်္ဂလ မြတ်စွာဘုရား၊ နာရဒ မြတ်စွာဘုရား၊ သုမေဓ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်တော်တို့သည် (၅၇) ငါးဆယ့်ခုနစ်တောင်စီ ပမာဏ ရှိကုန်၏။

သုမန မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင် တော်သည် အတောင် (၆၀) ခြောက်ဆယ် ပမာဏရှိ၏။

သောဘိတ မြတ်စွာဘုရား၊ အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမ မြတ်စွာဘုရား၊ ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရား၊ ဖုဿ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်တော်တို့သည် (၃၈) သုံးဆယ့် ရှစ်တောင်စီ ပမာဏရှိကုန်၏။

သုဇာတ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင် တော်သည် (၃၂) သုံးဆယ့်နှစ်တောင် ပမာဏရှိ၏။

သိဒ္ဓတ္ထ မြတ်စွာဘုရား၊ တိဿ မြတ်စွာဘုရား၊ ဝေဿဘူ မြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်တော်တို့သည် အတောင် (၄၀) လေးဆယ်စီ ပမာဏရှိကုန်၏။

သီဒ္ဓိ မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်တော် သည် (၃၂) သုံးဆယ့်နှစ်တောင် ပမာဏရှိ၏။

ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင် တော်သည် (၂၆) နှစ်ဆယ့်ခြောက်တောင် ပမာဏရှိ၏။

ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်
တော်သည် အတောင်(၂၀)နှစ်ဆယ် ပမာဏရှိ၏။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်
တော်သည် (၁၅) တဆယ့်ငါးတောင် ပမာဏရှိ၏။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်
တော်သည် (၁၄) တဆယ့်လေးတောင် ပမာဏရှိ၏။

ပလ္လင် နှစ်မျိုး

ဤအရာ၌ (ပါဠိလို) ပလ္လင် (မြန်မာလို) ပလ္လင်ဟူသည်
အာဘုဇနပလ္လင်၊ အာသနပလ္လင်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထို
နှစ်မျိုးတို့တွင်—နိသီဒတိ ပလ္လင် အာဘုဇိတွာ =
တင်ပလ္လင်ခွေထိုင်နေ၏ ဟူသော မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်
စသည်တို့၌ လာသော တင်ပလ္လင်ခွေ ထိုင်နေခြင်းမျိုးကို
အာဘုဇနပလ္လင်ဟူ၍ မှတ်ယူရ၏။

နေထိုင်ဖွယ်ရာ အခင်းအထူးကို **အာသနပလ္လင်**ဟူ၍
မှတ်ယူရ၏။ ထိုနေထိုင်ဖွယ်ရာ အခင်းအထူး တည်းဟူ
သော အာသနပလ္လင်သည် သေဋ္ဌိပလ္လင်၊ ရာဇပလ္လင်၊ နာဂ
ပလ္လင်၊ ဒေဝပလ္လင်၊ ဓမ္မပလ္လင်၊ ဗောဓိပလ္လင် စသည်ဖြင့်
များစွာရှိ၏။ ထိုတွင်—

“ဂစ္ဆ ဣမံ အမှာကံ သရံ အာနေတွာ မမ ပလ္လင်္ကေ
နိသီဒါပေတွာ အမှာကံ ပဋိယတ္တဘက္ကဿ ပတ္တံ ပူရေ-
တွာ ဒါပေဟိ = အချင်း...သွားလော့၊ ဤ ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါကို ငါတို့အိမ်သို့ ပင့်ခေါ်သွားပြီးလျှင် ငါ၏(ပလ္လင်၌)
ထိုင်နေစေ၍ ငါ့အတွက် စီမံထားသော ထမင်းကို သပိတ်
အပြည့်ထည့်၍ လှူဒါန်းလိုက်လော့”ဟူ၍ ဆက္ကနိပါတ်
(၂)သုစိဝဂ် (၅) မယုကဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌ လာရှိသည့်
ဗာရာဏသီသုဋ္ဌေး၏ ပလ္လင်မျိုးသည် **သေဋ္ဌိပလ္လင်** မည်၏။
သုဋ္ဌေးများသုံးသည့် နေထိုင်ဖွယ်ရာ အခင်းအထူးဟူလို။

မင်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သည့်—

(၁) နန်းဦးပြာသာဒ်တော်တွင်ထား၍ မင်းတို့ အပူ
ဇော်ခံရာ ခြင်္သေ့ရုပ်ခံသော ယမနေသားဖြင့် ထုလုပ်
အပ်သည့် သီဟာသနပလ္လင်၊

(၂) ဇေတဝန်ဆောင်တွင်ထား၍ မင်းတို့ ရတနာ
သုံးပါးကို ပူဇော်ရာ ဟင်္သာရုပ်ခံသော သင်္ကန်းသားဖြင့်
ထုလုပ်အပ်သည့် ဟံသာသနပလ္လင်၊

(၃) ဗောင်းတော်ဆောင်တွင်ထား၍ မင်းတို့ တရား
စကား နာခံရာ ခရုသင်းရုပ်ခံသော သရက်သားဖြင့်
ထုလုပ်အပ်သည့် သင်္ခါသနပလ္လင်၊

(၄) မှန်နန်းဆောင်တွင်ထား၍ မင်းတို့ စက်တော်
ခေါ် (အိပ်) ရာ ပိတုန်းရုပ်ခံသော ကရဝေးသားဖြင့်
ထုလုပ်အပ်သည့် ဘမရာသနပလ္လင်၊

(၅) မြိတိုက်ဆောင်တွင်ထား၍ မင်းတို့ ချီးမြှင့် နှိမ့်ချ
ရာ ဆင်ရုပ်ခံသော စကားသားဖြင့် ထုလုပ်အပ်သည့်
ဂဇာသနပလ္လင်၊

(၆) မြောက်စုမုတ်ဆောင်တွင်ထား၍ မင်းတို့ ဆင်
မြင်း သိမ်းမြန်းလက်ခံရာ ဥဒေါင်းရုပ်ခံသော ပေါက်သား
ဖြင့် ထုလုပ်အပ်သည့် မယူရာသနပလ္လင်၊

(၇) တောင်စုမုတ်ဆောင်တွင်ထား၍ မင်းတို့တိုင်ပင်
ဆွေးနွေးရာ သားရဲရုပ်ခံသော ရေသဖန်းသားဖြင့် ထုလုပ်
အပ်သည့် မိဂါသနပလ္လင်၊

(၈) အနောက်ပွဲတက်ဆောင်တွင်ထား၍ မင်းတို့အပူ
ဇော်ခံရာ ပဒုမာကြာရုပ်ခံသော ပိန္နသားဖြင့် ထုလုပ်
အပ်သည့် ပဒုမာသနပလ္လင်—ဤသို့ ဘုရင်မင်းမြတ်တို့
အသုံးပြုတော်မူကြသည့် ပလ္လင်တော်ရှစ်ခင်းတို့သည်၎င်း၊
အလောင်းတော် မဟာသုဒဿနစကြာမင်း၏ အသုံး
အဆောင်ဖြစ်သော ပလ္လင်တော်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေး
ထောင်တို့သည်၎င်း ရာဇပလ္လင်မည်၏။

ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်း စသည်တို့၏ နေထိုင်ရာ ပလ္လင်သည်
နာဂပလ္လင်မည်၏။

သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်ဇနဝသဘသုတ် မဟာဂေါရိန္ဒ
သုတ် စသည်တို့၌ လာရှိသည့် “သနက္ခမာရ မြဟ္မာကြီး
သည် သူအလိုရှိရာ နတ်သားတဦးဦး၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်နေ
လိမ့်မည်”ဟု ပြဆိုအပ်သောပလ္လင်၊ စူဠတဏှာသင်္ခယ
သုတ်၌ လာရှိသည့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အတွက်
ခင်းပေးအပ်သော တယူဇနာပမာဏရှိသော ပတ္တမြား
ပလ္လင်မျိုးသည် ခေမပလ္လင်မည်၏။

သုတ်သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ နိဒါန်းစသည်တို့၌ လာရှိ
သည့် သံဂါယနာတင်သောအခါ ဓမ္မဝိဿဇ္ဇက အရှင်
ဥပါလိ အရှင်အာနန္ဒာတို့ ထိုင်ရာ ပလ္လင်မျိုးသည်၎င်း
ဘုရားအစရှိသော ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ နေထိုင်
သီတင်းသုံးကာ တရားဟောရာ ပလ္လင်သည်၎င်း ဓမ္မပလ္လင်
မည်၏။

အလုံးစုံသော ဘုရားအလောင်းတော်တို့ မဟာဗောဓိ
ပင်အရင်း၌ “အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုမရသမျှ
ဤနေရာမှ ငါမထတော့ပြီ”ဟု လှလှခိုင်မြဲ အဓိဋ္ဌာန်စွဲကာ
တင်ပလ္လင်ခွေထိုင်နေရာ ဌာနအထူးသည် ဗောဓိပလ္လင်
မည်၏။ ထိုဗောဓိပလ္လင်ကိုပင် မာရ်ငါးပါးကို(ကိုယ်တော်
မြတ်က မရှုံးပဲ) အောင်ပွဲယူရာဖြစ်၍ အပရာဇိတပလ္လင်
ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။

ထိုပလ္လင်တော်မှာ ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ကုန်းတော်ပေါ်
အတောင်တရာမြင့်၍ အလွန်တင့်တယ်သော ဗောဓိပင်၏
အရင်း အရှေ့ဖက်မျက်နှာ လေးတောင်ကွာ ဌာနတွင်
ဘုရားအလောင်းတော်များ မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ဖြန့်ကြဲလိုက်
သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဖြည့်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော ပါရမီ
ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံအဟုန်တို့ကြောင့် မြေအပြင်မှ ပေါ်

ပေါက်လျက် ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်တင့်တယ်သော ပလ္လင်တော်ဖြစ်သည်။ ဤ ပလ္လင်ကို ဘုရားအလောင်းတော်တို့ ဗောဓိခေါ် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တို့ကို ထိုးထွင်းသိမြင်ရာ (ဘုရားဖြစ်ရာ) ပလ္လင်ဖြစ်သောကြောင့် (ပါဠိလို) ဗောဓိပလ္လင် (မြန်မာလို) ဗောဓိပလ္လင်ဟူ၍ ခေါ်၏။

ပလ္လင်တော် မြင့် မမြင့် ဝါဒများ

ပလ္လင်တော်နှင့်စပ်၍ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ ပွင့်တော်မူရာ ပလ္လင်တော်သည် မြေမှအထက် တလက်မမျှ မမြင့်တက်ဟူ၍၎င်း၊ မြေမှအထက် (၁၄) တဆယ့်လေးတောင် မြင့်တက်သည် ဟူ၍၎င်း ဝါဒနှစ်ပါး ပြားလျက်ရှိပေသည်။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်—

မဏိဒီပဋိကာ ဆရာ၏ဝါဒ

သောတ္ထိယ မြက်ထမ်းသမား လှူဒါန်းလိုက်သော မြက်ရှစ်ဆုပ်တို့ကို မဟာဗောဓိပင်ရင်း ဖြန့်င်းလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် မနှိုင်းရှည်နိုင်သော ကပ်ကမ္ဘာကာလတို့က ဆည်းပူးတော်မူအပ်သည့် ပါရမီတော်တို့၏အာနုဘော်ကြောင့် မြေမှပေါ်ထွက်သော အပရာဇိတပလ္လင်တော်သည် ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်လျက် အလွန်ပင် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏။ လောကသုံးပါး၌ မည်သူတဦးတယောက်မျှ စိမ့်ပြုလုပ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော သဘောရှိ၏။ အကျယ်အပြန့်အားဖြင့် (၁၄) တဆယ့်လေးတောင် ပမာဏရှိ၍ ထိုနှင့်လိုက်လျောသော အလျားရှိသည်။ သို့သော်လည်း အခြေမရှိသည့်အတွက် မြေမှ မလွတ်မထွက်ပဲ (မြင့်မတက်ပဲ) တည်ရှိ၏။ မြေအပြင်တခုလုံး၏ ဦးဆောက်ပန်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်ပေ၏။ ဝဇီရစိန်တုံးစိန်ခဲကဲ့သို့ မကွဲမအက် မပျက်မကွေနိုင်သော နေရာဖြစ်သည့်ပြင် မာရ်ငါးပါးကို (ကိုယ်တော်က မရှုံးပဲ) အောင်ပွဲခံယူရာ ဖြစ်သောကြောင့် အပရာဇိတပလ္လင်တော်ဖြစ်၏။ ဗောဓိပင်၏ အနီးမှာတည်သောပလ္လင်ဖြစ်၍ ဗောဓိပလ္လင်ဟု ခေါ်၏။ “စုဒ္ဓသဟတ္ထုဗ္ဗေဓော ပလ္လင်္ကော” ဟု လာသော ကျမ်းဂန်များ၌လည်း

ဥဗ္ဗေသေဒ္ဓါသည် အကျယ်အပြန့်ကိုသာ ဟော၏။ အမြင့်ကို မဟော။ ထို့ကြောင့် “စုဒ္ဓသဟတ္ထုဗ္ဗေဝေ” ဟူသော ပါဠိ၌ တဆယ့်လေးတောင် အပြန့်ကျယ်သော ပလ္လင်ဟူ၍သာ အနက်ကို ယူရာ၏။ ။ ဤကား မဏိဒီပဋိကာ ပဌမအုပ် မျက်နှာ ၁၄၉-လာ စကားရပ်တည်း။ ။ (ဤ၌ မဏိဒီပဋိကာဆရာ ရှင်အရိယဝံသ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ ပလ္လင်တော်သည် အနံတဆယ့်လေးတောင် အလျား မှာ ထိုနှင့်လိုက်လျောရုံသာရှိ၏။ အမြင့်မရှိ၊ မြေပြင်နှင့်တညီတည်း သာ ဖြစ်လျက် မြေသားလည်းမဟုတ်ပဲ ပါရမီတော်ကြောင့်မြေမှ ပေါ်ထွက်လာသော ရတနာပလ္လင်တော် ဖြစ်၏ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။)

ပရိတ်ကြီးဋီကာ ဆရာ၏ဝါဒ

ပရိတ်ကြီးဋီကာ ဆရာကမူကား... “ဘုရားအလောင်းတော် သည် သောတ္ထိယမြက်ထမ်းသမားလှူဒါန်းအပ်သည့် မြက်ရှစ်ဆုပ် တို့ကို ခံတော်မူခဲ့၍ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကုန်းတော်ပေါ်သို့ တက်ပြီးလျှင် ဗောဓိပင်၏ အရှေ့မြောက်ထောင့် အရပ်၌ ရပ်တော်မူလျက် အဖျားမှကိုင်ကာ ကြံဖြန့်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် များစွာသော ကပ်ကမ္ဘာကာလတို့က ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့၏ တန်းခိုးအာနုဘော်ကြောင့် မြေမှ ပေါ်ထွက်လာ သော အပရာဇိတပလ္လင်တော်သည် အလုံးစုံသောရတနာတို့ဖြင့် ပြီး၏။ တဆယ့်လေးတောင် အမြင့် အနံရှိ၏။ ထိုတဆယ့်လေး တောင်နှင့် လိုက်လျော သင့်လျော်သော အလျားရှိ၏။ မြေပြင် တခုလုံး၏အထွတ်လည်းဖြစ်ပေ၏။ ဗောဓိပင်၏အနီးလေးတောင် ထွာကွာသော နေရာဌာနမှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပလ္လင်ဖြစ်၍ ဗောဓိပလ္လင် မည်၏။

ဆရာတို့ကား... “ပလ္လင်တော်သည် မြေမှ အပေါ်သို့ လက် တသစ်ခန့်မျှ မတက်၊ မြေပြင်နှင့် တညီတည်းသာဖြစ်၏။ “စုဒ္ဓသ-ဟတ္ထော ပလ္လင်္ဂော” ဟူသောစကားမှာ အနံတဆယ့်လေးတောင် ကိုသာရည်၍ ဆိုသည်။ အမြင့်အစောက်ကိုရည်၍ ဆိုသည်မဟုတ်။

အကယ်၍ ပလ္လင်တော်အမြင့်ရှိခဲ့ပါလျှင် (ဝိပဿီဗုဒ္ဓဝင်ကို ပြန်၍ ကြည့်ပါ) ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ပလ္လင်တော်ပမာဏကို ပြဆိုသော (တေပညာသ ဟတ္ထ-ဟူသော) ပါဠိအရ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ပလ္လင်တော်သည် ငါးဆယ့်သုံးတောင် မြင့်ရပေမည်။ ထိုဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ သခွတ်ပင်ဗောဓိမှာလည်း ပင်စည်အတောင် ငါးဆယ်၊ အကိုင်းအခက်အတောင်ငါးဆယ်၊ နှစ်ရပ်ပေါင်း မြေမှ ဗောဓိပင်ဖျားတိုင်အောင် အတောင်တရာ ရှိရာ ငါးဆယ့်သုံးတောင်မြင့်သော ပလ္လင်သည် (မြတ်စွာဘုရား မထိုင်ရမီကပင်) အတောင်ငါးဆယ်ရှိသော ပင်စည်ကို သုံးတောင်ကျော်လွန်၍ အခက်ကြားထဲ၌ ဝင်၍ တည်နေရပေလိမ့်မည်။ ထိုအခက်ကြားထဲ၌ ဝင်၍ တည်နေသော ပလ္လင်ပေါ်ဝယ် ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် (ပင်စည်ကို ကျောမပြုရပဲ) အကိုင်းမကြီးကိုသာ နောက်ကျောပေးကာ အတောင် ရှစ်ဆယ် မြင့်သော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် မတင့်မတယ် ထိုင်နေရပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ပလ္လင်တော်၏အမြင့်မှာ လုံးလုံးမရှိချေ”ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုကြသည်။

ထိုဆရာတို့၏စကားကို စူးစမ်း ဆင်ခြင်သင့်၏။ အကြောင်းကား……ဘုရားရှင်တို့၏ အရာမည်သည် မကြံအပ် မကြံစည်နိုင်သောကြောင့်တည်း။ ဆင်ခြင်ရန် ဥပမာကား……တထွာမျှလောက်ရှိသော မှန်အပြင်၌ ဆယ်တောင် အတောင်တရာရှိသော စေတီရိပ် ထင်နိုင်၏။ ထိုသို့ထင်ရာ၌ မှန်ကလည်း ကြီး၍မလာ၊ စေတီကလည်း ငယ်၍မသွားပဲလျက် မှန်အပြင်၌ စေတီထင်ခြင်းမှာ မကြံစည်နိုင်သောအရာ (လောကဝိသယအစိန္တေယျ) ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည် တန်းခိုးဖြင့် တမင်ဖန်ဆင်းတော်မမူကြပဲ အလိုတော်ရှိလျှင် မှန်ညှင်းစေ့အတွင်း၌ပင် လျောင်း ထိုင် ရပ် သွား ဣရိယာပုထ်လေးပါးတို့ဖြင့် သီတင်းသုံးတော်မူနိုင်ကြကုန်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဘုရားရှင်တို့၏အရာသည် မကြံအပ် မကြံစည်နိုင်သော အရာဖြစ်၏ဟူသော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို ယူသင့်သည်။

(ဤကား ပရိတ်ကြီးဋီကာ ရတနသုတ်နိဒါန်း ဗောဓိ-
ပလ္လင်္ကေပုဒ် အဖွင့်၌လာသော စကားရပ်တည်း။ ။ဤ၌
ပရိတ်ကြီးဋီကာဆရာ၏ ဆိုလိုရင်း အကျဉ်းချုပ်မှာ ပလ္လင်
တော်သည် အမြင့် တဆယ့်လေးတောင် အနံ တဆယ့်
လေးတောင် အလျား ထိုနှင့် လိုက်လျော သင့်လျော်ရုံ
ရှိပြီးလျှင် ပါရမီတော်ကြောင့် မြေမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့်
ရတနာအတိပြီးသော ပလ္လင်တော်ဖြစ်၏ဟု ပြဆိုလိုသည်။)

မည်သည့်ဝါဒ သင့်မြတ်သနည်း... ဤအမေးအတွက် မုံရွေး
ဇေတဝန်ဆရာတော်၏ ဖြေရှင်းချက်ကို ဤ၌ အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြ
ပေအံ့။ (အကျယ်ကို သမန္တစက္ခုဒီပနီ ဒုတိယတွဲ၌ ကြည့်ရ၏။)

မုံရွေးဆရာတော်၏ ရှင်းပြချက်အတိုချုပ်မှာ—

ဤသို့ ဋီကာဆရာနှစ်ဦးတို့ ပလ္လင်တော် အမြင့် အစောက် ရှိ
မရှိယူကြသည့် စကားနှစ်ရပ်တွင် ပလ္လင်တော်သည် မမြင့်ဟူ၍
ယူသော **မဏိဒီပဆရာက** ဝိပဿီဘုရားပလ္လင်တော် ငါးဆယ့်သုံး
တောင်ဆိုသောစကားအရ အမြင့်ဖြစ်ခဲ့သော် ထို ပလ္လင်သည်
အတောင်ငါးဆယ်ရှိသော ဗောဓိပင်ပင်စည်ကို ကျော်လွန်ကာ
ခက်မကြားသို့ဝင်လျက် တည်လေရာ၏။ (ပလ္လင်တော်ချည်းပင်
တင့်တယ်နိုင်အံ့လော့။) အတောင်ရှစ်ဆယ်မြင့်သော ဝိပဿီ
ဘုရား ကိုယ်တော်သည် ခဲ့ခဲ့ကပ်ကပ် ကြပ်ကြပ် တည်းတည်း
(ပင်စည်ကို နောက်မှီ မထားရပဲ) ခက်မကိုသာ နောက်မှီထား၍
အကိုင်းကြား၌ (ကြည့်ရှု၍မလျော်) နေတော်မူရသည် ဖြစ်ရာ၏ဟု
အမြင့်ရှိမှု၌ အပြစ်ကို ဖော်ပြကြံစည်သည်။

ပရိတ်ကြီးဋီကာ ဆရာကမူ—“မြတ်စွာဘုရားတို့သည် မုန်ညင်း
ခွံအတွင်း၌ပင်သော်လည်း ပရိက္ခရာရှစ်ပါးတို့နှင့်တကွ ရပ်တော်
မူနိုင်သည်။ ဗုဒ္ဓဝိသယ အစိန္တေယျဖြစ်သည်။ ဝိပဿီမြတ်စွာ
ဘုရား၏ ပလ္လင် ဗောဓိ အရပ်တော်တို့၏ အတိုင်းအရှည်နှင့်စပ်၍
မကြံအပ်သောအရာပင် ဖြစ်သည်”ဟု ယူသည်။

ဆရာနှစ်ဦးတို့၏ ဝါဒနှစ်မျိုးလုံးပင် အထောက်အထားနှင့် ချည်းပင်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ရာ မှတ်သားနိုင်သော်လည်း ယုတ္တိရှိရာကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားသော်ကား ...

မဏိဒီပကျမ်းမှာ သက္ကရာဇ် (၈၃၀) ရှစ်ရာသုံးဆယ်ကျော် လောက်မှ ဖြစ်သောကျမ်းဖြစ်သည်။ ပလ္လင်တော်အဖြင့် မရှိဟူသော စကားသည်လည်း မဏိဒီပ မပေါ်မီ သီဟိုဠ်ကျွန်း ပုဂံမြင်စိုင်းစစ်ကိုင်း ပန်းယမင်းတို့လက်ထက် ပြုသောကျမ်းတို့က မဆိုမလာ။ ဤမဏိဒီပကျမ်းသစ် ဖြစ်လာမှသာ ဤစကားသစ် ဖြစ်ချေသောကြောင့်၎င်း၊ တပါးသောကျမ်းတို့က ဤကဲ့သို့ မဆိုချေသောကြောင့်၎င်း စကားထီးချေသည်။

တကြောင်းမှာလည်း—ဘုရားသခင် အနိမိသဌာန၌ နေတော်မူ၍ ခုနစ်ရက် ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ကိုရှု၍ နေသည့်အရာ၌ ပလ္လင်တော်အဖြင့် မရှိဖြစ်ခဲ့သော် မြေ၌ခင်းသော နေရာမျှကိုသာ ရှုရမည်လက္ခဏာ ရှိချေသည်။

အချို့ဆရာတို့ကလည်း—“ပလ္လင်သဒ္ဓါသည် နေရာကိုလည်း ဟော၏၊ အစောက်ရှိသော ပလ္လင်ကိုလည်း ဟော၏၊ ဤအရာတွင် ပလ္လင်သဒ္ဓါသည် နေရာဟောဖြစ်သည်”ဟူ၍လည်း ဆို၏။ ထိုစကား၌လည်း နေရာဟောမျှသာမှန်သော် “ဗောဓိပလ္လင်” စသည်ဖြင့်သာ ကျမ်းဂန်တို့၌ ဆိုချေသည်။ “ဗောဓိအာသနေ” စသည်ဖြင့် မဆိုစဘူး၊ ထိုဆရာတို့စကားအတိုင်းဖြစ်လျှင် ဆိုရပေမည်၊ ဆိုကားမဆိုခဲ့၊ တပါးသောအရပ်၌ နေတော်မူသောကာလ (နေရာသာမညကိုရည်၍) “ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ၊ ၊ အာသနံ ပညာပေတွာ၊ ၊ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ” စသည်ဖြင့် အာသနသဒ္ဓါဖြင့် လာသော်လည်း ဗောဓိပင်သို့ ရောက်သောကာလ၌ အာသနသဒ္ဓါဖြင့် မလာ၊ ပလ္လင်သဒ္ဓါဖြင့်သာ “ပလ္လင်္ဂန္ဓ ဗောဓိရုက္ခန္ဓ အနိမိသေဟိ အက္ခိဟိ ဩလောကယမာနော သတ္တာဟံ ဝီတိနာမေသိ၊ ၊ ပလ္လင်္ဂဿ စ ဌိတဌာနဿ စ အန္တရာ” စသည်ဖြင့် လာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် နေရာသာမည မြေ၌ခင်းလျက်တည်သော လက်

တသစ်မျှပင် မြေမှတက်ခြင်း အလျဉ်းမရှိသော အာသနမျှသာ မယူသင့်၊ ဤအရာ၌ ပလ္လင်္ကသဒ္ဓါဖြင့် အထူးဆိုသောကြောင့် အရပ်အမြင့် အထူးရှိသော ပလ္လင်ဟု ယူသင့်သည်။

မြက်ခင်းနေရာ သာမန်မျှသာယူချေသော် အကြောင်းပါရမီကို အထူးဆို၍ အကျိုးမရှိလွန်းရာကျသည်၊ ထူးဆန်းလှသော အမြင့် အရပ်ရှိသော ပလ္လင်အထူးဖြစ်၍သာ လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီတော်၏ အကျိုးကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကို ဝိနည်း မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌ “စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ဥပစိတာနံ ပါရမီနံ ဗလာမိဂမဋ္ဌာနံ ပလ္လင်္ကဉ္စ ဗောဓိရုက္ခဉ္စ”ဟု ဆိုလေသည်။

ဤဆိုလတ္တံ့သောစကားရပ်ကို စိုက်စိုက်စူးစူး

အထူးမှတ်ရာ၏

သောဘိတဘုရား၊ အနောမဒဿီဘုရား၊ ပဒုမုတ္တရဘုရား၊ ဖုဿဘုရားရှင်တို့၏ ပလ္လင်တော် သုံးဆယ့်ရှစ်တောင် ပမာဏရှိသည်ကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထား၏၊ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ပလ္လင်္ကသတ္တာဟ = (ပလ္လင်၌ နေတော်မူသည့် ခုနစ်ရက်) ကို လွန်စေပြီး၍ ပလ္လင်တော်မှ ဆင်းသောကာလ ခြေတော်ကို ချမည်ဟူ၍ လက်ျာခြေတော်ကို ချီကြသည်တွင် မြေကိုခွဲ၍ အရွက်ကြီး အတောင်ကိုးဆယ် ဝတ်ဆံ အတောင်သုံးဆယ် အချက်နားခောင်း တဆယ့်နှစ်တောင် အရိုးတခုတခုလျှင် တဆယ့်နှစ်တောင်စီရှိသော ကြာပဒုမာ ခံလာကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဝင်ခဏ်းနှင့် သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာနိဒါနသုတ်အဖွင့် မျက်နှာ ၇၉-တို့၌ ပြဆိုထား၏၊ ပလ္လင်တော် အမြင့်အရပ်မရှိလျှင် ပလ္လင်ကန်ရှိ၍ ခံသောကြာက မြင့်သဖြင့် အဆင်မသင့် ဖြစ်ရာသည်။ သုံးဆယ့်ရှစ်တောင်မြင့်သော ပလ္လင်မှ ဆင်းသက်ရာတွင် တဆယ့်နှစ်တောင်ရှိသော ကြာပဒုမာ ခြေတော်အောက်မှာ ခံလာသည်ဟူ၍ ယူမှသင့်လျော်နိုင်မည်၊ ပလ္လင်တော်အမြင့်မရှိ အပြင်သာရှိသည်ဟု

ယူခဲ့သော် ပလ္လင်ကနိမ့်၍ နောက်ပေါက်သောကြာက မြင့်၍ တည်ခဲ့ရကား မလျော်ချေ။ အမြင့်မရှိ အပြင်သာရှိသည်ဆိုသော အရာကိုလည်း နောက်လာကျမ်းတတ်ဆရာတို့ မနှစ်သက်လွန်း ကုန်၊ မဏိဒီပဆရာမှာ ကျမ်းဂန်တတ်သိသော ဆရာဖြစ်၍သာ ပြစ်ပြစ်ခါခါ မဆိုအားရှိကြချေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် မုံရွေး ဇေတဝန်ဆရာတော် (ပလ္လင်တော် အမြင့်အရပ်ရှိ၏ဟူသော ဝါဒသာ သင့်မြတ်ကြောင်း) အကျယ် တဝင့် ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။ (သမန္တစက္ခုဒီပနီ၊ ဒု၊ ၃၁၀-မှစ၍။)

တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရား၏ အဆုံးအဖြတ်

ဤ“ပလ္လင်တော် အရပ်အမြင့်ရှိ-မရှိ”နှင့်စပ်၍....ဝိသုဒ္ဓသီလာ-စာရ သိရိပဝရ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာသံဃရာဇာ သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအဖြတ်ကို “၇၉၉၀၆၁၁” ကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ပြဆိုဦးအံ့....။

မြတ်စွာဘုရားပလ္လင်တော် တဆယ့်လေးတောင်ဆိုသည့် စကား ရပ်၌ မဏိဒီပကျမ်းကို စီရင်ရေးသားတော်မူသော ရှင်အရိယဝံသ ဆရာအလိုအားဖြင့် မြေမှ အမြင့်အစောက်မဟုတ်၊ အကျယ်အပြန့် သာဖြစ်သည်။ ပရိတ်ကြီးဦးကာကို စီရင်ရေးသားတော်မူသော ရှင်တေဇောဒီပ ဆရာအလိုအားဖြင့် မြေမှ အစောက်အမြင့်သာ ဖြစ်သည်ဟု အယူဝါဒ ကွဲပြားလျက်ရှိရာ ထိုဆရာနှစ်ဦးတို့ပင် ကျမ်းပြုဆရာ နှင်နှင်ချည်းဖြစ်ကြ၍ အသီးအသီး ပါဠိအာဂုံတို့ကို နည်းနာနာယ ယုတ္တာယုတ္တိ နှိုင်းညှိလျက် ဆိုစွမ်းနိုင်သော ဆရာတို့ နှင်နှင်ချည်း ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် တိုင်းထွာနှိုင်းညှိ ယုတ္တိပုံပြင် အာဂုံဆင်၍ မမြင်ဉာဏ်နု ပုဂ္ဂိုလ်စုကို ယုံမှုယုံကြောင်း ဉာဏ်သစ် လောင်း၍ အပေါင်းများစွာ ယုံကြည်ပါအောင် ကြံဆောင်အား ထုတ်ကြသည်ကို ထိုထိုကျမ်းဂန်တွင် သိမြင်လာရှိသည့်အတိုင်း လိနန္တရ စောဒနာ = အတွင်းငုပ် အပြစ်တင်ဖွယ်ဖြင့် တက်၍ ဆင်ခြင်ရန် ရှိသည်မှာ....

ပလ္လင်သည်—

(၁) ပေါင်ဖြင့် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ နေခြင်းဟူသော ဦးရမဒ္ဒါ-
သနပလ္လင်၊

(၂) ထိုပေါင်ဖြင့် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေရာ အရပ်တည်း
ဟူသော ဌာနပလ္လင်၊

(၃) နေရာအထူးဖြစ်သော အာသနဝိသေသပလ္လင်—

ဟူ၍ သုံးရပ်ရှိသည်။ ထိုတွင် (၁) ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ပလ္လင်
ဝေမတ္တကထာ၌ ဌာနပလ္လင်အရာကို အနံအပြန့်ဟောသည့် ဝိတ္ထတ
သဒ္ဒါနှင့်သာလာသည်။ ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဝံသမှစ၍ ဘုရားရှင်တို့၏
ပလ္လင်တော်၌ နေတော်မူဟန်ကို ဆိုသည့်အရာများမှာလည်း
အလျား အနံ အပြန့်ဟော အာယာမ ဝိတ္ထတသဒ္ဒါတို့နှင့်သာ
လာသည်။

အချို့သောဆရာတို့ကား— “ဗောဓိမဏ္ဍိ အာရယု စုဒ္ဓ-
သဟတ္ထုဗ္ဗေဓေ ဌာနေ တိဏသန္တရံ အတ္ထရိတွာ”ဟူ၍ ခန္ဓဝဂ္ဂ
သံယုတ်အဋ္ဌကထာ ခဇ္ဇနီယဝဂ် ပဉ္စမသုတ်အဖွင့်၊ စတုကင်္ဂတ္ထရ
အဋ္ဌကထာတို့၌ ဥဗ္ဗေဓသဒ္ဒါနှင့် လာသောကြောင့် “ပလ္လင်တော်
သည် အကျယ်အပြန့်မဟုတ်၊ အစောက်အမြင့်သာ”ဟု ပရိတ်ကြီး
ဦးကာဆရာ၏ အယူဝါဒသို့လိုက်၍ ပြောဆို ဆုံးဖြတ်ကြကုန်သည်။
ထိုဆရာတို့၏စကားကို ဆင်ခြင်အပ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း
ဟူမူကား အကယ်၍ ဥဗ္ဗေဓသဒ္ဒါနှင့် ဖွင့်ပြသည်ဖြစ်၍ အစောက်
အမြင့် ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ထို“စုဒ္ဓသဟတ္ထုဗ္ဗေဓေ ဌာနေ”ဟူသော ပါဠိ၏
နောက်၌ “တိဏသန္တရံ အတ္ထရိတွာ”ဟူသောပါဠိကို အဋ္ဌကထာ
ဆရာ တက်၍ ပြပြန်သောကြောင့် တဆယ့်လေးတောင် အစောက်
မြင့်အောင် မြက်ကိုခင်း၏ ဟူသော အနိဋ္ဌပသင်္ဂဒေါသ =
မလိုလားအပ်သောအနက်၏ ငြိကပ်မှုအပြစ် ရောက်ခဲ့ရာ၏။ ထိုသို့
လည်း တဆယ့်လေးတောင် အစောက်မြင့်အောင် ခင်းတော်မမူ၊
ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌ ဥဗ္ဗေဓသဒ္ဒါသည် မဏိဒီပဆရာတော်
ပြဆိုသည့်အတိုင်း ဝိတ္ထာရ = အနံအပြန့်ဟော ယူမှ “တိဏသန္တရံ

အတ္တရိတွာ”ဟူသော အဋ္ဌကထာ နောက်စကားနှင့် ညီညွတ်ရာသည်။ ထို့ကြောင့် “တဆယ့်လေးတောင်ပြန့်သောအရပ်၌ မြက်ကိုခင်းသည်” ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ မှတ်ယူဆုံးဖြတ်အပ်သည်။

ဤ၌ မေးဖွယ်ရှိသည်ကား... အကယ်၍ မဏိဒီပဆရာဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း ပလ္လင်တော်သည် အစောက်အမြင့်မဟုတ်၊ အနံအပြန့်မျှသာ ဖြစ်ငြားအံ့၊ “မာရ်နတ်သားသည် ပလ္လင်ကို အကြောင်းပြု၍ စစ်ကြီးချီတက်လာသည်” ဟူသော စကားသည် အချည်းနှီးဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော၊ (မြက်အခင်း သာမန်မျှသာ ဖြစ်လျှင် မာရ်နတ်သားသည် ပလ္လင်ကို ရယူရန် စစ်ကြီးချီတက်ရန် မလိုဟု ဆိုလိုသည်) ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား... ထိုသို့ အချည်းနှီးမဖြစ်၊ စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် တဆယ့်လေးတောင် အပြန့်ကျယ်သော မြက်အခင်း၌သာ ထိုင်နေတော်မူသော်လည်း ဘဝများစွာသံသရာက ဖြည့်ဆည်းပူးတော်မူအပ်သော ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော မြင်မြင်သမျှ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့် ဆန်းကြယ်လှစွာသော အပရာဇိတပလ္လင်တော်၌ စံနေတော်မူသကဲ့သို့ ထင်မှတ်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် အချည်းနှီး မဖြစ်ဟူ၍ ဖြေဆိုရာ၏။

ဥပမာအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ဖွားတော်မူစ အခါကာလ၌ ဖွားသစ်စဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းကို ရှေးဦးစွာ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာကြီးတို့သည် ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ခံကြကုန်၏။ ထိုဗြဟ္မာကြီးတို့၏လက်မှ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် သစ်နက်ရေဖြင့် ခံကြကုန်၏။ ထိုစတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့၏လက်မှ လူတို့သည် ခွဲဖြူပုဆိုးဖြင့် ပြုအပ်သော ခေါင်းခုသဏ္ဌာန်အခွေဖြင့် ခံကြကုန်၏။ ဘုရားအလောင်းသည် လူတို့၏ လက်မှလွတ်၍ မြေ၌ရပ်တော်မူ၏။ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ထီးဖြူစသော မင်းမြှောက်တန်းဆာ ငါးပါးတို့ကို ကိုင်စွဲလျက် ခြံရံကုန်၍ ထီးဖြူ စမရီသားခြီးယပ်တို့ဖြင့် ဆောင်းခိုးပူဇော်ကြကုန်၏။ ဖွားပြီးစ တမုဟုတ်မျှသာရှိသော

ဘုရားအလောင်းတော်သည် မြေ၌ ရပ်တော်မူ၍ အရှေ့အရပ်ကို ကြည့်တော်မူလျှင် ထောင်ပေါင်းများစွာ စကြဝဠာတို့သည် တပြိုင်တည်းကဲ့သို့ (အဝိတ်အဆို့အကွယ်အကာ မရှိ) ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ နေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် နံသာပန်း စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကုန်လျက် “အလောင်းမင်းသား... ဤလောက၌ အလောင်းမင်းသားတို့နှင့် တူသောသူမျှလည်း မရှိ၊ လွန်မြတ်သောသူမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ စင်စစ်မရှိသည်သာလျှင်တည်း” ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို ကြည့်တော်မူပြီး၍ ကိုယ်တော်နှင့်တူသောသူကို မြင်တော်မမူသောကြောင့် ‘ဤအရပ်ကား မြတ်သော အရပ်တည်း’ ဟု နှလုံးပိုက်တော်မူပြီးလျှင် မြောက်အရပ်သို့ရှေးရှု ခုနစ်ဖဝါး လှမ်းကြွတော်မူပြီး၍ “အဂ္ဂေါဟမသ္မိ” အစရှိသော မကြောက်မရွံ့ မြတ်သောစကားကို ကြီးဝါးတော်မူ၏ဟု သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ်ပါဠိတော် ၎င်းအဖွင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ လာရှိသည်။ (ပ)

ဤအရာ၌ ပြဿနာ မေးကြကုန်၏။ မေးပုံကား... ဘုရားအလောင်းတော် မြေ၌ ရပ်တော်မူ၍ မြောက်အရပ်သို့ ရှေးရှု ကြသွားတော်မူပြီးလျှင် မကြောက်မရွံ့ မြတ်သော စကားကို ကြီးဝါးမြှောက်ဆိုတော်မူသောအခါ မြေပြင်ခရီးဖြင့်ပင် ကြသွားတော်မူသလော၊ သို့မဟုတ် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြသွားတော်မူသလော။ ထင်သောကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကြသွားတော်မူသလော။ သို့မဟုတ် မထင်သောကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကြသွားတော်မူသလော။ အဝတ်မစည်း အချည်းဆည်းဖြစ်၍ ကြသွားတော်မူသလော။ သို့မဟုတ် တန်းဆာဆင်၍ ကြသွားတော်မူသလော။ ပျိုမျစ်နုနယ် သူငယ်ပင်ဖြစ်၍ ကြသွားတော်မူသလော။ သို့မဟုတ် အရွယ် ရောက်ပြီး လူကြီး ဖြစ်၍ပင် ကြသွားတော်မူသလော။ (အကယ်၍) ထို မွေးဖွားစအခါ အရွယ်ရောက်ပြီး လူကြီးဖြစ်၍ ကြသွားတော်မူလျှင် နောက်အခါလည်း ကြသွားတော်မူစဉ်က ကဲ့သို့ လူကြီးပင်ဖြစ်၍ဖြစ်သလော။ သို့မဟုတ် တဖန် သူငယ်ပြန်၍ ဖြစ်သလောဟု မေးကြကုန်၏။ (ဤပြဿနာ ပေါ်ခဲ့ဘူးသည်။)

သီဟိုဠ်ကျွန်း လောဟပါသာဒအောက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဤပြဿနာကို တိပိဋကစူဠာဘယမထေရ်သည် (ပ) ဤသို့ ဖြေကြားတော်မူ၏။ ဖြေကြားပုံကား……ဘုရား အလောင်း ဖြစ်တော်မူသော ယောက်ျားမြတ်သည် မြေပြင်ခရီးဖြင့်ပင် ကြွသွားတော်မူ၏။ လူများအပေါင်းအားမူ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွသွားတော်မူသကဲ့သို့ထင်မှတ်ကြရ၏။ ဘုရားအလောင်းသည် ထင်သော ကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကြွသွားတော်မူ၏။ လူများအပေါင်းအားမူ မထင်သောကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ကြွသွားတော်မူသကဲ့သို့ ထင်မှတ်ကြရ၏။ ဘုရားအလောင်းသည် ပကတိ မိဗ္ဗေတိုင်း အဝတ်မစည်း အချည်းဆည်းဖြစ်၍ ကြွသွားတော်မူ၏။ လူများအပေါင်းအားမူ တန်းဆာဆင်၍ ကြွသွားတော်မူသကဲ့သို့ ထင်မှတ်ကြရ၏။ ဘုရားအလောင်းသည် ပျိုမျစ်နုနယ် ငယ်ရွယ်သူဖြစ်၍ပင် ကြွသွားတော်မူ၏။ လူများအပေါင်းအားမူ တဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် တင့်တယ်သော လူကြီးဖြစ်၍ ကြွသွားတော်မူသကဲ့သို့ ထင်မှတ်ကြရ၏။ ကြွသွားပြီးနောက်၌ကား အလောင်းတော်၏အဖို့မှာ ကြွသွားစဉ်ကလည်း သူငယ်၊ ကြွသွားပြီးနောက်အခါ၌လည်း သူငယ်ပင် ဖြစ်၏။ လူများအပေါင်းအားမူ ကြွသွားစဉ်က တဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် တင့်တယ်သောလူကြီး ကြွသွားပြီးမှ သူငယ်ဟု ထင်မှတ်ကြရ၏ဟူ၍ ဖြေကြားတော်မူ၏။

ဤအဖြေကို ကြားသိရသောအခါ များစွာသော ပရိသတ်အပေါင်းသည် “အချင်းတို့……တိပိဋကစူဠာဘယ မထေရ်သည် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဖြေကြားတော်မူဘိသကဲ့သို့ ပြဿနာကို ဖြေကြားတော်မူပေ၏” ဟု နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကြလေသည်ဟူ၍ သုတ်မဟာဝါမဟာပဒါနသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ လာရှိသည်။

ဤ “ပလ္လင်တော်သည် အစောက်အမြင့်ဖြစ်သည်၊ အကျယ်အပြန့်ဖြစ်သည်” ဟု ဝိဝါဒဖြစ်ပွားရာ၌လည်း ဘုရားအလောင်းမြောက်သို့ ခုနစ်ဖဝါး လှမ်းကြွသွားရာ၌ တိပိဋကစူဠာဘယမထေရ် ဖြေကြားတော်မူသကဲ့သို့ပင် “မြတ်စွာဘုရား ပလ္လင်တော်

သည် အစောက်အမြင့် မဟုတ်၊ အကျယ်အပြန့်မျှသာ ဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း ဘဝများစွာ သံသရာက ဖြည့်ဆည်းပူးတော်မူ အပ်သော ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ် အဆောက်အဦတို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ရတနာ ခုနစ်ပါးဖြင့် ဆန်းကြယ်သော အပရာဇိတရွှေပလ္လင် အမြင့် အမောက် ပေါက်သကဲ့သို့ဖြစ်၍ ထိုပလ္လင်ထက်၌ စံနေတော် မူသကဲ့သို့ ထင်မှတ်ကြရသည်”ဟု ယုတ္တိလက္ခဏာဟာရနည်း အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်သင့်ကြောင်းကို ကေနိယံမှားမဲ့ မှတ်ယူအပ်၏။

ဤကား တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရား၏ အဆုံး အဖြတ်တည်း။ (ဂုဠတ္ထဝိနိစ္ဆယကျမ်း ပဌမအုပ် မျက်နှာ ၄၄-မှ။)

ဤသို့လျှင် နှစ်ကျိပ်ငါးဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ မကုလူးခြား ကွဲလွဲချက်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော ဝေမတ္တတရားတို့ကို သိမှတ်ရာ၏။ ဤဝေမတ္တတရား ရှစ်ပါးနှင့်စပ်၍ ဓမ္မရာသီပျို့ ပိုဒ်ရေး-၂၆၊ (၃) သဘာဝခဏ်း၌ ဤဆိုလတ္တံ့သောအတိုင်း စပ်ဆိုထား သည်—

အသင်္ချေယျ၊ ကပ်ဝီသဉ္စ၊ ဓမ္မပါရမီ၊ ပေါင်းစည်းည်၍၊
ပွင့်ဆီတိုင်လစ်၊ ဘုရားဖြစ်က၊ အလွန်ပြည့်စုံ၊ ကျေးဇူး
ပုံသား၊ သုံးဘုံသနင်း၊ တရားမင်းတို့၊ ပြားခြင်းဟူသည်၊
အင်ရှစ်မည်တွင်၊ ရင်းတည်စဖော်၊ အမျိုးတော်ကား၊
မြတ်ကျော်အစစ်၊ ဧကရာဇ်နှင့်၊ နွယ်မြစ်သန်လှ၊ မြာဟူဏဟု၊
တွင်ထမည်ရိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၌၊ ကျော်ဟိုးလူ့ရွာ၊ မြတ်ရာ
ရာလျှင်၊ ရံခါဖြစ်မြဲ၊ ထူးကြကွ၏။ (ကုလဝေမတ္တ)

မစဲမညံ၊ အလျှံတပြောင်၊ ကိုယ်တော်ရောင်ကား၊
အတောင်အတာ၊ ယူဇနာထိ၊ မျှသာထွန်းသည်၊ တူရည်
မရှိ၊ ထူးကြဘိ၏။ (ရသ္မိဝေမတ္တ)

ထိုပြီသက်တော်၊ နေခြင်းသော်လည်း၊ မှတ်ရော်
ထင်ထင်၊ သည်မျှလျှင်ဟု၊ မြီပင်မဲ့ဘူး၊ ယွင်းကြထူး၏။
(အာယုဝေမတ္တ)

မဖြိုး မသွယ်၊ မငယ် မကွ၊ မလျ မဆူ၊ ကိုယ်တော်
မူလည်း၊ မတူကြငြား၊ နိမ့်မြင့်ပြား၏။ (ပမာဏဝေမတ္တ)

ထသွားစွန့်ခွါ၊ တောထွက်ခါ၌၊ ယာဉ်သာမြင်းဆင်း၊
ရထားလျင်နှင့်၊ ထမ်းစင်သံလျင်း၊ စံခြင်းအသီး၊ ယာဉ်တူး
စီး၏။ (ယာနဝေမတ္တ)

ကျင့်ကြီးခဲလှ၊ ဒုက္ကရစရိယာ၊ ရက်သာ လ နှစ်၊ အထူး
ဖြစ်၏။ (ပဓာနဝေမတ္တ)

သနစ်ဆန်းကြယ်၊ လျှပ်စစ်နှယ်သို့၊ အံ့ဖွယ်ဖိုးမောက်၊
မြေကပေါက်သား၊ အစောက်မိုးမျှော်၊ ပလ္လင်ကျော်
လည်း၊ ရပ်တော်လျှောက်ပတ်၊ ညီညွတ်စွာဘိ၊ နိမ့်မြင့်ရှိ၏။
(ပလ္လင်ဝေမတ္တ)

ဗောဓိမည်ပင်၊ ပွင့်ကြောင်းထင်သား၊ သစ်မင်မျှားမင်း၊
ထူးသောခြင်းနှင့်၊ မယွင်းညီတုံ၊ ရှစ်ပါးစုံ၏။ (ဗောဓိ-
ဝေမတ္တ)

ဤတွင်ရှေ့ကား မဟာဗုဒ္ဓဝင် ပဌမတွဲတည်း။

